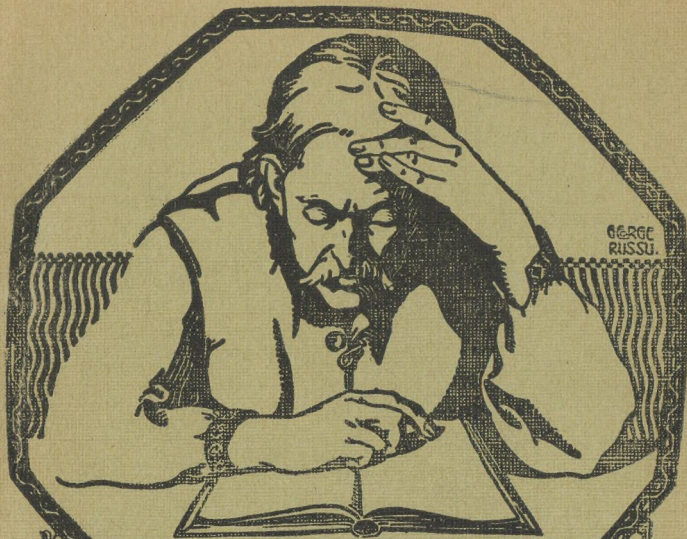

133502

GERGE
RUSSE.

Central University Library

BIBLIOTECA POPORALĂ
A ASOCIAȚIUNII

An. I.

Nr. 3.

DIN VIAȚA SFINȚILOR

VIAȚA CELUI DINTRE SFINȚI A PĂRINTELUI NOSTRU

IOAN GURĂ DE AUR

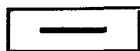
PATRIARHUL CONSTANTINOPOLULUI.

SIBIU, MARTIE, 1911.

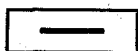
Apare la 1 a fiecărei luni. || Abonamentul pe un an: 2 Cor.

Prețul: 30 bani.

Biblioteca Poporală a „Asociațiunii”

:: apare odată pe lună ::
sub îngrijirea secretarului

OCTAVIAN C. TĂSLĂUANU,

red resp.

In lunile de vară, Iulie și August «Biblioteca poporală a Asociațiunii» nu apare. In locul acestor broșuri membrii ajutători ai «Asociațiunii», primesc, în luna lui Octomvrie,

==== Calendarul Asociațiunii. ====

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Membri ajutători ai «Asociațiunii» primesc, așadar, zece broșuri și un Calendar în fiecare an.

Membru ajutător al «Asociațiunii» se face acela care plătește înainte, la începutul fiecărui an, taxa de 2 cor.

Taxa de membru ajutător se plătește sau dedreptul la „Biroul Asociațiunii” în Sibiu (ungurește: Nagyszeben), Strada Șaguna Nr. 6, sau la despărțământul «Asociațiunii» sau la *agentura* «Asociațiunii» din sat.

649538

BIBLIOTECA POPORALĂ A „ASOCIAȚIUNII“.

3.

Din viața sfinților.

Vieța celui dintre sfinți a părintelui nostru **Ioan Gură de aur**, patriarhul Constantinopolului.

BCU Cluj-Napoca

RBCFG201503128

SIBIU.

Editura „Asociațiiunii“.

1911.

133502

BCU Cluj National University Library Cluj

Tiparul tipografiei arhidiecezane, Sibiu.

uminătorul și dascălul lumii, stâlpul și întărirea bisericii, propoveduitorul pocăinței, sfântul Ioan Gură-de-Aur, s'a născut în Antiohia Siriei, din părinți necredincioși, cari se țineau de credința cea elinească, însă slăviți și bogăți. Tatăl lui eră Voevod, și se numea Secund, iar maica sa Antusa. Când a venit în vârstă, a fost dat de părinții săi la învățătura înțelepciunii elinești, lui Libanie sofistul și lui Andagratie filozoful. Și fiind încă tânăr, a început a pricepe mai bine decât cei bătrâni, înțeleptându-l pe el Duhul Sfânt. Pentrucă el cunoscând pe unul adevăratul Dumnezeu, pe Ziditorul tuturor, a lăpădat credința elinească și alergând la preasfințitul Meletie, care păstorea în acea vreme biserica Antiohiei, a primit dela dânsul sfântul botez. Iar după aceea, a voit preabunul Dumnezeu, de a lumina și pe părinții lui cu lumina sfintei credințe, nelăsându-i a rătăci în întunerecul necredinței, pe aceia cari

au născut pe un luminător ca acesta. Iar după primirea sfântului botez, Voevodul Secund, tatăl sfântului Ioan, viețuind nu multă vreme, s'a dus către Domnul, la cea mai bună vieață. Și Antusa, muma sfântului Ioan, a rămas văduvă foarte de tânără, având mai puțin de douăzeci de ani dela nașterea sa. După aceasta sfântul Ioan ajungând la vârsta de optsprezece ani, s'a dus la Atena, și în scurtă vreme a covârșit cu înțelepciunea pe cei mai vârstnici decât el și pe mulți filozofi cari erau acolo. Pentrucă el primind toate învățăturile cărții elenești, s'a făcut filozof ales și orator cu cuvânt prea dulce. Acolo în Atena aveà protivnic pe un filozof cu numele Antimie, foarte zavistnic, care pizmuind mărirea lui, nu-l iubeà, ci zavistuià asupra lui, grăind de rău despre dânsul. Pe acest filozof, sfântul Ioan l-a învins înaintea tuturor cu cuvinte înțelepte și de Dumnezeu insuflate, apoi l-a adus la credința în Christos, și în acest chip, împreună cu dânsul și pe alți mulți. Astfel, când Antimie disputà cu sfântul Ioan, a început a grăi cuvinte de hulă asupra Domnului no-

stru Iisus Christos; atunci îndată a venit asupra lui un duh necurat, și a început a-l munci pe el; așa că Antimie căzând la pământ, se tăvăleă și își întorcea ochii și gura, și scotea spume din gura lui. Toți ceice erau de față, s'au spăimântat foarte, și mulți fugeau de frică. Apoi au rugat pe sfântul Ioan, ca să miluiască pe cel îndrăcit și să-l vindece. Iar sfântul a răspuns: „De nu se va pocăi și de nu va crede în Christos Dumnezeu, pe care l-a hulit, nu se va vindeca“. Și îndată Antimie a strigat, zicând: „Mărturisesc că nu este alt Dumnezeu, nici în ceriu nici pe pământ, afară de cel creștinesc, în care crede preaînțeleptul Ioan“. Acestea zicând el, a eșit dintr'ânsul duhul cel necurat, și a stăcut pe picioarele sale sănătos. Și tot poporul, văzând o minune ca aceasta, a strigat: „Mare este Dumnezeul creștinilor, care face astfel de minuni“. Iar sfântul Ioan certându-l pe el, ca să nu mai hulească pe Fiiul lui Dumnezeu și învățându-l credința cea adevărată, l-a trimis la episcopul cetății. Atunci Antimie s'a botezat împreună cu toată casa sa și mulți din cetățenii

cei cinstiți au crezut în Christos și s'au botezat. Iar episcopul înștiințându-se, că prin Ioan s'a făcut una ca aceasta, adevărat întoarcerea elenilor către Christos, a gândit să-l sfințească spre slujba bisericii și să-l țină în Atena, pentruca să primească după dânsul scaunul arhieresc, fiindcă el acum îmbătrânise. Dar înțelegând aceasta fericitul Ioan, s'a dus de acolo pe ascuns și a venit în patria sa, în Antiohia. Și trecând cu vederea toată deșertăciunea lumii aceștia, mărirea cea deșartă și mândria vieții, a cugetat să primească viața monahi-cească cea smerită și în chip îngere-sc să slujească lui Dumnezeu, având îndemnător spre aceasta pe un prietin al său de aproape, cu numele Vasilie, care era din neam tot din Antiohia, cu care crescând împreună și învățând tot la aceiași dascăli, aveau mare dragoste unul de altul, pentrucă erau amândoi de acelaș obicei și de un suflet. Acel Vasilie îmbrăcându-se mai întâi în chipul călugăresc, sfătui și pe Ioan, prietinel său, ca să-și aleagă această viață, al cărui sfat bun ascultându-l Ioan, voi îndată să meargă la

o mănăstire și să se facă monah, dar a fost oprit de maica sa până la o vreme, pentrucă ea înțelegând scopul fiului său Ioan, a început cu lacrimi, a grăi cătră dânsul: „O fiule! eu nu m'am veselit mult împreună cu tatăl tău, dela a cărui moarte, tu ai rămas orfan, iar eu văduvă, căci așa a voit Dumnezeu. Și nimic n'a putut să mă înduplece cătră a doua nuntă, spre a aduce un alt bărbat în casa tatălui tău, ci am trecut prin viforul nevoilor și prin focul văduviei, cu purtarea de grije a lui Dumnezeu. Și răbdând toate cu ajutorul Lui, m'am mângăiat cu privirea feței tale, cea asemenea cu fața tatălui tău, simțind mare ușurare. Apoi averea tatălui tău n'am prăpădit-o, în nevoia văduviei, ci am păstrat-o întreagă, spre trebuința vieții tale. Deci, te rog, fiule, nu mă aruncă în a doua văduvie. Și tânguirea ce mi s'a mai potolit după tatăl tău n'o mai înouă iarăși prin plecarea ta; ci așteaptă moartea mea, pe care o doresc să fie degrab, iar după ce mă vei îngropă lângă oasele tatălui tău, atunci vei face, cum vei voi. Acum însă rabdă puțin și rămâi împreună cu mine,

până când sunt între cei vii“. Acestea și alte asemenea, grăind maica cătră Ioan, l-a înduplecat să nu o lase. Într'acea vreme a venit în Antiohia Zinnon, patriarhul Ierusalimului. Acela a făcut pe sfântul Ioan anagnost (ceteț) și a petrecut într'acea rânduială trei ani.

După aceasta a murit maică-sa, pe care îngropând-o, îndată a împărțit toată averea sa celor ce le trebuia, iar robilor și roabelor le-a dăruit libertatea. Apoi lăsând toate rudele sale și pe prietini, s'a dus la o mănăstire și s'a făcut monah, slujind Domnului ziua și noaptea în multe osteneli și nevoițe. Acolo a scris și cărți, pentru preoție și pentru smerenia inimei, cum și o epistolă cătră Teodor, monahul cel căzut, plină de mult folos, pentru că avea dela Dumnezeu darul învățaturii și darul Sfântului Duh, care a lucrat prin apostoli, și care s'a descoperit unuia din monahii cei nevoitori, cu numele Isihie, care viețuia într'aceeași mănăstire, acesta fiind bătrân și desăvârșit întru bunătăți, eră mai înainte văzător. El într'o noapte nedormind și rugându-se, a fost răpit cu mintea și a văzut o vedenie ca

aceasta: „Doi bărbați luminați, pogorându-se din ceriu, îmbrăcați în haine albe și strălucind ca soarele, au intrat la fericitul Ioan, unde își făcea rugăciunile sale: unul dintr'ânsii ținea o hârtie scrisă, iar altul niște chei. Dar Ioan, văzându-i pe dânșii, s'a temut și s'a închinat lor până la pământ. Iar ei, luându-l de mână, l-au sculat, zicând: „Nădăjduște și nu te teme“. Dar Ioan a zis către dânșii: „Cine sunteți voi, domnii mei?“ Iar ei i-au răspuns: „Nu te teme bărbatul doririlor celor bune, noule Daniile, întru care bine a voit a locui Duhul cel Sfânt pentru curățenia inimei tale, pentru că suntem trimiși la tine de marele învățător și Mântuitorul nostru Iisus Christos“. Zicând acestea, cel dintâi, întinzându-și mâna, i-a dat hârtia, zicând: „Primește hârtia aceasta din mâna mea, că eu sunt Ioan, cel care m'am răzimat de pieptul Domnului la cina cea de taină și de acolo am scos dumnezeieștile descoperiri. Domnul îți dă și ție a cunoaște toate adâncurile înțelepciunii, pentruca să hrănești pe oameni, nu cu învățătura hranei celei trecătoare, ci ca să astupi

cu cuvintele tale gurile ereticilor și ale Iudeilor, cari grăiesc fărădelege asupra Dumnezeului nostru“. Apoi, întinzând și celalaltă mână, i-a dat cheile zicând: „Primește acestea, căci eu sunt Petru, căruia îmi sunt încredințate cheile împărăției și îți dau și ție Domnul cheile sfintelor biserici, și pe care îl vei lega să fie legat, și pe care îl vei deslega să fie deslegat“. Iar fericitul Ioan, iarăși plecându-și genunchii, s'a închinat lor, zicând: „Cine sunt eu, ca să îndrăznesc a primi și a purta niște slujbe mari și înfricoșate ca acestea, fiind păcătos și mai prost decât toți oamenii?“ Iar sfinții apostoli cari se arătase, iarăși luându-l de mână cea dreaptă, l-au ridicat, zicând: „Stăi pe picioare, îmbărbătează-te și te întărește și fă cele poruncite ție; apoi nu tăinuî darul cel dat ție dela Domnul nostru Iisus Christos, spre sfințirea și întărirea norodului Său, pentru care și-a vărsat sângele ca să-l mântuiască din înșelăciune. Grăește cuvântul lui Dumnezeu fără îndoire, adu-ți aminte de Domnul care a zis: „Nu te teme, turmă mică, căci a binevoit Tatăl vostru a vă da

vouă împărăția“. Deci și tu, nu te teme, pentrucă a binevoit Christos Dumnezeu nostru a sfinți prin tine multe suflete și a le aduce la cunoștința Sa. Și o să ai multe nevoi și năcazuri, pentru dreptate, dar să rabzi ca un diamant tare, pentrucă așa vei moșteni împărăția lui Dumnezeu“. Acestea zicând, l-au însemnat cu semnul crucii și, dându-i sărutare întru Domnul, s'au dus. Cuviosul Isihie, văzând aceasta, a spus și altor frați iscușiți, și aceia se minunau, slăvind pe Dumnezeu. Apoi Isihie le-a poruncit ca să nu spue altora, ca nu cumva să afle Ioan și să se ducă dela dânșii și astfel să fie lipsiți de viețuire împreună cu acest mare plăcut al lui Dumnezeu. Iar fericitul Ioan nelenevindu-se nici de mântuirea sa, nici de a altora, se osteneà în lucru și în cuvânt, bine nevoindu-se, cum și pe alții învățându-i la aceasta; apoi și pe cei leneși deșteptându-i, ca să alerge cătră ceriu, omorându-și trupurile lor și supuinđu-le duhului. După aceea fericitul a făcut multe minuni, ostenindu-se în mănăstire, [cu [plăcere de Dumnezeu.

Unui bărbat din Antiohia, care erà bogat și de bun neam, i se bolnăvise jumătatea capului, încât, de mare durere, i-a eșit ochiul cel drept; și, dând multă avere la doftori iscusii, n'a aflat folos dela ei. Acela, auzind de sfântul Ioan, a venit la dânsul în mănăstire și, apropiindu-se, a îmbrățișat picioarele lui, sărutându-le și cerând tămăduire. Iar sfântul a zis: „Niște boale ca acestea vin oamenilor pentru păcatele lor și pentru împușinarea credinței cătră Christos; deci, dacă crezi din tot sufletul tău, că Christos este puternic a te vindeca și dacă te vei depărtà dela faptele rele, apoi vei vedeà slava lui Dumnezeu“. Omul a răspuns: „Crez, părinte, și voi face toate, cele ce-mi vei porunci“. Acestea zicând, a apucat haina fericitului Ioan și a pus-o pe capul său și pe ochiul cel bolnav“. Atunci îndată a încetat durerea, s'a așezat ochiul la locul său, precum erà întâi, și s'a făcut sănătos, ca și cum n'ar fi fost nici odată bolnav; apoi s'a dus la casa sa, slăvind pe Dumnezeu. Așisderea și un alt om cu numele Arhelae, care erà mai marele cetăței Antiohiei, având

lepră pe fruntea sa, a alergat la sfântul Ioan cerând tămăduire. Și învățându-l sfântul din destul, i-a poruncit să se spele pe frunte cu apă, din care beau frații în mănăstire. Și aceasta făcând, îndată s'a curățit de lepră și, lăsând lumea, s'a făcut călugăr. Un altul cu numele Euclie, având ochiul drept orb din copilărie, a venit la mănăstirea aceea, unde petrecea fericitul Ioan, și a primit acolo chipul monahicesc. Aceluia sfântul Ioan i-a zis: „Frate, Dumnezeu să te tămăduiască pe tine și să-ți lumineze ochii cei sufletești și trupești“. Acestea zicând sfântul, îndată s'a deschis ochiul celui orb și vedeà luminat, ceea ce văzând frații, se minunau și ziceau: „Cu adevărat, Ioan este robul lui Dumnezeu și Duhul Sfânt viețuește întru dânsul“.

O femeie cu numele Christina, fiind de mult bolnavă, a rugat pe bărbatul său, ca s'o ducă la sfântul Ioan, și, așezându-o bărbatul pe dobitoc, a mers cu dânsa la mănăstire, apoi, lăsându-o la poartă, a intrat singur la sfântul, rugându-l să tămăduiască pe femeie de neputința ei. Iar

Ioan a zis bărbatului aceluia: „Mergi și spune soției tale să înceteze cu răutatea năravului său și cu asprimea ce o are asupra slugilor și a slujnicilor, știind că și ea este făcută din aceeași tină; apoi să se îngrijească de sufletul său, dând milostenie săracilor și nelăsând rugăciunile ce se cuvine a face; după aceea să vă înfrânați și să vă păziți întru curăție în zilele cele sfinte și în cele de post, căci Dumnezeu îi va da tămăduire“. Deci, mergând bărbatul, a spus femeii sale cele ce auzise dela sfântul; iar ea a făgăduit cu toată osârdia, că va păzi toate cele poruncite, până la răsuflarea ei cea mai de pe urmă. Apoi s'a întors bărbatul la sfântul, spunându-i făgăduința femeii sale. Atunci sfântul a zis: „Mergeți cu pace, căci acum a tămăduit-o pe ea Domnul“. Și ducându-se bărbatul, a aflat pe femeia sa tămăduită; apoi s'au întors la casa lor cu bucurie, slăvind pe Dumnezeu.

Într'acea vreme erà în părțile acelea un leu foarte cumplit, care vătămă pe oameni și pe dobitoace. Și de multe ori se adună norodul cu arme și cu

săgeți, pândind să-lucidă; dar nimic nu foloseau, căci hiara, eșind din dumbravă, năvăleà asupra lor cu turbare și pe mulți dintr'ânșii îi sfășia, iar alții abià scăpau răniți; pe alții, rănindu-i, îi duceà vii în culcușul său și acolo îi mîncà. Pentru aceasta norodul a vestit pe sfântul Ioan și l-a rugat ca să le ajute, cu rugăciunile sale. Iar el le-a dat o cruce de lemn, poruncindu-le să o înfigă la locul de unde iese hiara. Deci mergând au înfipt crucea acolo, după porunca sfântului, și s'au dus. Iar după câteva zile, văzând norodul, că nu se mai arată hiara, au mers la cruce și au aflat pe leu zăcând mort; apoi s'au bucurat, pentru că puterea crucii și rugăciunile sfântului a omorât hiara.

Sfântul Ioan a petrecut în acea mănăstire patru ani. Apoi, dorind o vieață mai liniștită, s'a dus pe ascuns de acolo în pustie și, aflând o peșteră, s'a sălășluit într'ânsa și a petrecut acolo doi ani, viețuind singur, numai cu Dumnezeu. Iar după doi ani a răcit și s'a îmbolnăvit așa de rău, încât acolo nu-i erà cu putință a se căută de boala sa. Deci, pentru această

pricină, a fost silit a lăsa pustia și a mers în cetatea Antiohiei, venind la limanul cel bisericesc. Aceasta a fost o dumnezeiască rânduială și purtare de grije pentru biserica lui Dumnezeu, ca să nu fie un luminător ca acesta ascuns sub obroc, în pustie și în peșteră, ci să lumineze tuturor în sfeșnicul bisericii. Deci a binevoit Dumnezeu, ca Ioan să se bolnăvească, și astfel să-l scoată din pustie și dela petrecerea cea împreună cu hiarele, la viețuirea sa împreună cu oamenii; pentruca nu numai lui, ci și altora să fie de folos. Venind fericitul Ioan la biserică, sfințitul patriarh Meletie, l-a primit cu bucurie și i-a dat loc de odihnă, poftindu-l să petreacă cu dânsul împreună; apoi în scurtă vreme l-a hirotonisit diacon și a petrecut întru aceea slujbă cinci ani, împodobind biserica lui Dumnezeu cu chipul vieții sale cea plină de fapte bune și cu scrierile cele de suflet folositoare. După aceasta, sfântul Meletie s'a dus la Constantinopole, pentru alegerea ca patriarh a sfântului Grigorie de Nazianz, și acolo s'a săvârșit întru Domnul. Iar Ioan auzind

de moartea patriarhului său, îndată a lăsat Antiohia, și s'a dus la mănăstirea în care petrecuse mai 'nainte. Atunci monahii s'au bucurat mult pentru venirea lui Ioan și au făcut praznic duhovnicesc, primind dela dânsul obicinuitele învățături; apoi fericitul a petrecut acolo trei ani, în liniște, cu plăcere de Dumnezeu.

Primind Flavian scaunul bisericii Antiohiei și într'o noapte, stând la rugăciune, i s'a arătat îngerul Domnului, care i-a zis: „Dimineață să mergi în mănăstirea în care petrece plăcutul lui Dumnezeu Ioan și să-l aduci pe el de acolo în cetate și să-l hirotonești preot, pentru că este vas ales și vrea Dumnezeu ca printr'ânsul să se întoarcă dela rătăcire mult norod“. Într'aceeași vreme s'a arătat îngerul și sfântului Ioan, pe când își făcea în chilie rugăciunile cele de noapte, poruncindu-i să meargă împreună cu Flavian în cetate și să primească dela dânsul hirotonia. Deci, făcându-se ziuă, a venit patriarhul la mănăstire și fericitul Ioan a eșit întru întimpinarea lui cu toți călugării; apoi, închinându-se, l-au dus pe el în

biserică cu cinstea ce i se cuvenea, iar el i-a binecuvântat. Apoi sfârșind patriarhul sfânta liturghie, i-a împărțit pe toți cu dumnezeieștile taine; și, dând fraților binecuvântare, a luat pe Ioan și l-a dus în cetate. Iar monahii toți se tânguiau pentru despărțirea de Ioan. Iar a doua zi, sosind vremea hirotoniei, când a pus patriarhul mâna sa pe capul lui Ioan, îndată s'a arătat un porumbel alb foarte luminat, sburând pe de-asupra capului sfântului. Aceasta văzând patriarhul Flavian și toți ceice erau împreună cu dânsul, s'au spăimântat și s'au minunat. Apoi a străbătut vestea despre acea minune în toată Antiohia, prin cetățile cele de prin prejur și în toată Siria, încât toți ceice auzeau, ziceau întru inimile lor: „Ce poate fi aceasta, că iată s'a arătat preste dânsul mărirea Domnului!“ Deci sfântul Ioan, fiind hirotonisit preot, a început mai cu stăruință a se îngriji de mântuirea sufletelor omenești, adeseori învățând pe norod în biserică; de care lucru se miră foarte tot norodul Antiohiei, și lăudă pe fericitul, căci mai 'nainte de dânsul, pe nimeni n'a vă-

zut în cetatea aceea, nici a auzit cândva să propovăduască cuvântul lui Dumnezeu pe de rost, fără carte sau scrisoare; ci el a fost mai întâi între dânșii, cel mai vestit propovăduitor. Și astfel de cuvinte ieșiau din gura lui, încât toți ceice îl ascultau, nu puteau să se sature de vorbele lui cele dulci. Pentru aceea, mulți din ceice scriau repede, însemnau cuvintele ce învăță sfântul și le da unul altuia scrise. Apoi se ceteau învățăturile lui la mese și prin târguri; iar alții învățau cuvintele lui pe de rost, ca Psaltirea, — căci așa erà de plăcut la vorbă, ca vestit cuvântător și tuturor învățător iubit, încât nu erà nimeni în cetate, care să nu fi dorit a ascultà pe sfântul, când vorbeà. Iar când știà norodul, că Ioan are să spună cuvânt, toți alergau la biserică cu bucurie, lăsând obladuitorii cetății judecățile, neguțătorii afacerile lor, meșterii lucrul din mâni și alergau să asculte învățătura lui Ioan, sârguindu-se să nu se păgubească de nici un cuvânt, care ieșià din gura lui. Astfel că cel care n'ar fi auzit învățăturile lui, cele curgă-

toare de miere, se socotea păgubit. Drept aceea multe numiri de laude i se da lui; unii îl numeau gura lui Dumnezeu sau a lui Christos, alții îl numeau dulce vorbitor, iar alții izvorător de miere.

Apoi fericitul avea obiceiul câte odată de scotea cuvinte din adâncul înțelepciunii, și mai vârtos aceasta o făcea la începutul preoției sale, și alcătuiă cuvânt de învățătură, neînțeleasă de oamenii cei neînvațați. Iar odată o femeie, ascultându-l și cele grăite neînțelegându-le, a ridicat glas din popor și a zis către dânsul: „Învățătorule duhovnicesc, sau mai bine să-ți zic Ioane Gură-de-aur, adâncit-ai fântâna sfintelor tale învățături, iar funia minții noastre este scurtă și nu poate s'o ajungă“. Atunci a zis mulțimea poporului: „Deși o femeie a zis cuvântul acesta, dar Dumnezeu i-a dat acest nume, de acum înainte *Gură-de-aur* să fie numit“. Deci dintr'acea vreme și până astăzi, Gură-de-aur a fost numit de toate bisericile. Iar sfântul Ioan Gură-de-aur a gândit în sine, că nu este de folos a spune către popor învățătura cu me-

șteșugire de cuvinte, și de atunci se sârguiă să-și împodobească vorba sa, nu cu cuvinte ritoricești, ci simple și învățătoare de obiceiuri frumoase, pentruca și ascultătorii cei mai neînvațați să înțeleagă și să aibă folos. Apoi sfântul Ioan, nu numai în cuvânt eră bărbat puternic, ci și în faptă; pentrucă făcea și minuni, cu puterea lui Christos, tămăduind pe cei neputincioși.

O femeie cu numele Evclia, avea un singur fiu și, fiind cuprins de fierbințeală și aproape să moară, a rugat pe sfântul ca să-l tămăduiască. Iar sfântul, luând apă, a făcut semnul sfintei cruci de trei ori, în numele prea sfintei Treimi și a stropit cu dânsa pe cel bolnav și îndată l-a lăsat fierbințeala și, sculându-se sănătos, s'a închinat sfântului.

Eră în Antiohia un cârmuitor, înșelat cu eresul marchionitenilor (după numele lui Marcion ereticul), care mult rău făcea celor binecredincioși. Femeia aceluia, căzând într'o boală cumplită, nici un doctor nu putea să o vindece. Și din zi în zi crescându-i durerea mai cumplit, a chemat câr-

muitorul pe eretici în casa sa și le-a zis să ajute femeii lui, rugându-se pentru sănătatea ei. Iar ei s'au rugat pentru dânsa neîncetat, trei zile și mai mult, dar nimic n'a folosit. După aceea a zis femeea cătră bărbatul său: „Aud de un preot cu numele Ioan, care viețuește la episcopul Flavian, că este ucenic al lui Christos și ori ce cere dela Dumnezeu, îi se dă lui. Deci rogu-te, du-mă la dânsul, ca să se roage pentru tămăduirea mea, căci am auzit că multe semne face. Iar marchionitenii nu-mi ajută nimic, și dintr'aceasta se vedește credința lor cea rea. Pentrucă de ar fi fost dreaptă credința lor, le-ar fi ascultat Dumnezeu rugăciunea“. Deci, ascultând bărbatul cuvintele ei, a dus-o la biserica dreptcredincioșilor, și neîndrăznind s'o ducă pe ea înlăuntru, pentrucă erà eretic, a așezat-o înaintea bisericii, și a trimis la episcopul Flavian și la preotul Ioan, spunându-le despre venirea sa și despre pricina venirii, ca să se roage Domnului nostru Iisus Christos pentru sănătatea femeii sale, care boleă cumplit. Eșind la dânsii episcopul împreună cu Ioan, au zis: „De

vă veți lepădă de eresul vostru și vă veți apropia de sfânta sobornicească și apostolicească biserică, veți dobândi tămăduire dela Christos Domnul“. Iar ei au făgăduit cu osârdie că se lapădă. Și a poruncit sfântul Ioan să aducă apă și a rugat pe Flavian, ca să facă semnul crucii peste apa aceea, și, făcându-se aceasta, a poruncit să o verse preste cea bolnavă, care îndată s'a făcut sănătoasă, ca și cum n'ar fi fost bolnavă nici odată și slăvea pe Dumnezeu. Văzând omul minunea, ce s'a făcut cu femeia lui, s'a apropiat împreună cu dânsa de sfânta biserică, lăpădându-se de eresul lui Marcion și s'a făcut bucurie mare pentru întoarcerea acelu om; iar ereticii s'au tulburat foarte și s'au mâniat asupra sfântului Ioan, semănând pretutindeni asupra lui hule și clevetiri, zicând că este vrăjitor și fermecător. Inșă Dumnezeu degrab a închis gura lor cea mincinoasă, aducând asupra-le o pedeapsă cumplită; căci fiind odată cutremur mare în Antiohia, a căzut capiştea în care ereticii aveau adunarea lor și acolo fiind adunați ei mulțime fără de număr,

au murit, fiind uciși prin căderea capiștei; iar dintre cei binecredincioși nici unul nu s'a vătămat într'acel cutremur, care lucru văzându-l nu numai ereticii cei ce mai rămăsese, ci și elinii, au cunoscut puterea lui Christos și, dărâmând capiștele lor, au crezut în adevăratul Dumnezeu, prin învățătura sfântului Ioan.

După aceasta, Nectarie, patriarhul Constantinopolului, care a urmat după Grigorie Nazianzianul, cu pace s'a săvârșit. Și a fost căutat cu sârguință un om, care să fie vrednic de scaunul patriarhiei. Deci, unii au vestit pe împăratul Arcadie despre Ioan, (pentru că se dusesse vestea pretutindeni despre viața și despre învățătura lui); și toți l-au socotit vrednic de o treaptă ca aceea, ca să primească după Nectarie ocârmuirea bisericii Constantinopolului. Deci împăratul îndată a trimis scrisoare către Flavian, ca să trimită pe Ioan la Constantinopol; iar poporul Antiohiei fiind înștiințat de aceasta, s'a adunat la biserică, fiind aprins de dragostea către Ioan. Și nevrând a se lipsi de un asemenea învățător, s'au împotrivit toți trimișilor

dela împăratul. Deci, nevoind să asculte pe patriarhul lor, n'au lăsat să ia pe sfântul Ioan; dar nici Ioan nu vrea să meargă la Constantinopol, căci fiind smerit, se judecă pe sine a fi nevrednic de o treaptă ca aceea. De care lucru înștiințându-se împăratul, s'a mirat și mai mult a dorit să vadă pe Ioan și să-l așeze pe scaunul patriarhicesc. Drept aceea, trimițând al doilea, a poruncit lui Asterie comitul, să-l scoată din Antiohia în taină, fără ca să știe poporul, ceea ce s'a și făcut. Și apropiindu-se sfântul Ioan de Constantinopol, a eșit întru întimpinarea lui tot poporul, cu mulțime de boeri, fiind trimiși de împăratul să-l întimpine; deci a fost primit cu cinste de împăratul și de toată adunarea poporului și toți se bucurau de un luminător ca acesta al bisericei; numai singur Teofil, patriarhul Alexandriei, și cei de un gând cu dânsul, se tulbură, pentrucă pizmuiă slava lui Ioan și-l ură pe el, încât nici nu vrea să se învoiască cu adunarea care alegea pe Ioan, ci gândea la un alt preot cu numele Isidor, pe care voia să-l ridice în scaun. Totuși s'a plecat sobo-

rului și a sfințit pe Ioan arhieru și l-a așezat pe scaunul patriarhicesc în a 26-a zi a lunii Februarie. Atunci a venit împăratul, și cu dânsul toți domnii și boierii, vrând să ia binecuvântare dela noul ales patriarh, sfântul Ioan. Iar el făcând rugăciune pentru împăratul și pentru popor și, binecuvântându-i pe toți, și-a deschis gura cea de Dumnezeu insuflată și a rostit învățatură folositoare de suflet, în care povățuiea pe împăratul să petreacă în dreapta credință neabătut, să se depărteze deeretici, să vie adeseori la biserică și să fie drept și milostiv. Apoi îi zicea: să știi că nu mă voi rușina, când va fi trebuință de învățatură și de muștrare, pentru folosul sufletului tău, precum nici procul Nathan nu s'a rușinat de împăratul David, descoperind greșala lui. Astfel învață pe toți stăpânitorii duhovnicești și pe cei mirenești și pe cei de sub stăpâniri, ca fiecare să petreacă întru faptele cele bune și a ținea cuvântul său de învățatură, cu care toți s'au mângăiat, ascultându-l. Pe când el spunea dumnezeieștile cuvinte, eră în popor un oarecare om

îndrăcit, pe care l-a scuturat duhul cel necurat și l-a aruncat la pământ, strigând cu glas înfricoșat, încât s'au spăimântat toți ceice erau în biserică. Iar fericitul Ioan, poruncind să-l aducă înaintea sa, a făcut peste dânsul semnul cinstitei cruci și, izgonind duhul cel necurat, a făcut pe om sănătos, care lucru văzându-l împăratul și tot poporul, s'a bucurat și a proslăvit pe Dumnezeu, că le-a dat un mare luminător și un doftor sufletesc și trupesc prea iscusit.

Sfântul patriarh Ioan luând cârma bisericii, a început a păste bine turma lui Christos cea cuvântătoare, desrădăcinând obiceiurile cele rele din toate treptele, iar mai vârtos dintre preoți: necurătenia, zavistia, nedreptatea și orice lucru neplăcut; desrădăcină și apoi resădeà curătenia, dragostea, dreptatea, milostenia și tot felul de fapte bune, și cu gura sa cea de aur pe toți îi povățuie. Nu numai în cetatea Constantinopolei, ci și prin cetățile și țările cele dimprejur, aveà multă purtare de grije pentru mântuirea sufletelor omenești. Pentru că trimiteà din clericii săi cei iscusiți și temători de

Dumnezeu, bărbați sfinți, cari întăreau dreapta credință cu propovăduirea cuvântului lui Dumnezeu; iar credința cea rea și eresurile le înlătură, povățuind pe cei rătăciți la calea mântuirii. În Fenicia a dărâmat capiștile idolești, cari erau din vremurile cele de demult, stricând temeliiile lor. Pe poporul Celților, vătămat de credința cea rea a arienilor, cu înțelepciune l-a tămăduit și la dreaptă credință l-a povățuit; pentru că a poruncit unor preoți și diaconi, cari au fost aleși pentru acest lucru, ca să învețe limba Celților și i-a trimis la poporul acela, să le propoveduească buna credință în limba lor celtică. Iar pe Sciții cari locuiau împrejurul Dunării, într'acelaș chip i-a luminat. Eresul marcionitelor, din părțile răsăritului, asemenea l-a risipit. Astfel toată lumea a luminat-o cu învățătura sa. Apoi aveà purtare de grije și pentru cei săraci și neputincioși, iar din averea bisericei hrăneà pe cei flămânzi, îmbracă pe cei goli și de orfani și văduve mai înainte se îngrijă. Apoi a zidit și bolnițe (spitaluri) pentru odihna bolnavilor și a străinilor, cari nu aveau

unde să-și plece capul, dându-le toată îndestularea, rânduindu-le slugi și doftorii, și apoi toată purtarea de grije și rânduiala a încredințat-o la doi preoți temători de Dumnezeu. Iar el se sârguiea pentru îndreptarea bisericii, iubind pe cei buni iar pe cei răi învățându-i și muștrându-i, pentru aceea era foarte iubit de cei buni și urât de cei răi. Mai vârtos unii din clericii lui, cari viețuiau rău, nu iubeau pe sfântul, de vreme ce da pe față faptele lor cele rele și pe unii chiar dela biserică îi depărtă. Iar ei pentru aceasta se mâniiau pe el, mai cu seamă fiind nemulțămii de Serapion diacuncul, pentrucă acela slujind cu bună credință patriarhului și având vieța curată, a zis odată către sfântul, fiind toți clericii de față: „Nu poți, stăpâne, a-i îndreptă pe aceștia, dacă nu-i vei gonii pe toți cu un toiag“. Zicând astfel, mulți s'au întărâtat și au început în popor a grăi de rău pe sfântul Ioan, hulindu-l pe el care era vrednic de toate laudele. Iar sfântul, deși știa răutatea lor, însă nu o luă în seamă, pentrucă, cu cât îl huleau, cu atât mai mult înfloreă slava lui în

părțile cele depărtate, încât mulți veneau de departe, dorind să vadă pe sfântul și să audă învățătura lui. Acelaș Serapion diaconul, a adus întru mânie și pe Severian mitropolitul, asupra sfântului Ioan, căci a spus, cumcă ar fi zis Severian oarecare hulă asupra lui Christos. Iar Ioan râvnind după Christos Domnul său, și uitând dragostea ce o avea cătră Severian, îndată l-a izgonit dela sine. Iar după aceasta, fiind rugat de împăratul, l-a iertat pe dânsul, și iarăși l-a primit la sine. Și cu toate că fericitul era într-o treaptă destul de mare și viețuia în mijlocul lumii, totuși nu și-a lăsat niciodată nevoințele monahicești, ci vremea care îi rămânea dela trebile bisericești, închizându-se deosebi în chilia sa, o petrecea în singurătate sau în rugăciune sau în cetirea și scrierea dumnezeeștilor cărți. Postea întotdeauna și se înfrână fără măsură, pentrucă numai pâne de orz și apă gustă și gustă somn puțin, și acela nu pe pat, ci stând și nevoindu-se, apoi la ospete și la veselii nu mergea niciodată, pentrucă din tinerețe deprinzându-se cu post și înfrâ-

nare, nu putea nici să se uite spre bucatele cele dulci și grase, neavând stomacul sănătos. Ci toată mintea sa o îndreptase spre înțelegerea dumnezeieștii Scripturi și mai vartos iubea epistolele sfântului apostol Pavel, pe al căruia chip îl avea în chilia sa.

Iar odată scriind la tâlcuirea epistolelor lui, a gândit întru sine, zicând: „Cine știe, oare plăcut este lui Dumnezeu aceasta, oare înțeles-am puterea scripturii acestui sfânt sau nu?“ Și se ruga lui Dumnezeu, ca să-l vestească de aceasta. Iar Dumnezeu degrab, ascultând pe robul Său, i-a dat acest fel de vestire: Când s'a închis singur în chilie noaptea și scria tâlcuirile la luminare aprinsă, Proclu care îi slujea lui, a vrut să intre la patriarhul, și uitându-se prin crepătura ușii, vrând să vadă ce face, l-a văzut șezând și scriind, iar un om bătrân și foarte cinstit, stând lângă dânsul la spate, s'a plecat la urechia patriarhului și-i vorbea binișor. Și omul acela era cu totul asemenea la chip sfântului Pavel, carele era în părete înaintea lui Ioan. Aceasta nu numai odată a văzut-o Proclu, ci de

multeori și se miră foarte, nepricepându-se cine este acela care vorbește cu patriarhul, și cugetă cum a intrat acolo, căci pretutindeni erau ușile încuiate, încât nu eră cu puțință cuiva să intre; deci Proclu a așteptat până ce va eși omul acela. Dar când a sosit vremea de tocat pentru utrenie, s'a făcut nevăzut. Astfel văzând Proclu în trei nopți, a îndrăznit să întrebe pe sfântul patriarh, zicând: „Stăpâne, cine este cel ce-ți vorbește noaptea la ureche?“ Sfântul a răspuns: „N'a fost nimeni la mine.“ Atunci Proclu i-a spus lui cu amănuntul, cum a văzut prin crepătura ușii un om bătrân și cinstit, șoptindu-i la ureche când scria și spunea ce fel eră chipul și fața celuice se arată. Iar sfântul se minună auzind acestea. Apoi Proclu uitându-se la chipul lui Pavel, a zis: „Acest chip eră acela pe care l-am văzut“. Atunci cunoscând Ioan că însuși pe sfântul apostol Pavel a văzut Proclu, s'a încredințat, că este primită osteneala lui și, căzând la pământ, a mulțămit lui Dumnezeu, și s'a rugat cu lacrimi ferbinți. Apoi de atunci s'a ocupat cu mai multă

sânguință de scrierea dumnezeștilor cărți, pe cari, ca pe niște comori de mult preț, le-a lăsat bisericii lui Christos.

Acest mare învățător al lumii, muștră toate nedreptățile și strâmbătățile ce se făceau; chiar pe împăratul și pe împărăteasa îi învăță să nu facă strâmbătate nimănui, ci să facă lucruri drepte. Iar pe boieri și pe bărbații cei cu dregătorii, pe cei ce răpeau averi străine și făceau strâmbătate săracilor îi îngrozeă cu judecata lui Dumnezeu. Deci a început a se ridică asupra lui zavistie, nu numai dela clerici, cărora le porunceă sfântul să viețuiască după așezământul legii, ci și dela stăpânitorii mirenești, și precum dintr'o scânteie mică se aprinde foc mare, așa din muștrarea păcatelor a început a se aprinde mânia în inimile aceluia, cari se știau pe sine, că sunt întru niște asemenea păcate. Deci zavistnicii batjocoreau învățătura sfântului, iar cuvintele lui cele înțelepte și bune le socoteau nebunește ca rele, zicând că patriarhul în propovăduirea sa în biserică, nu învață, ci dosădește; nu sfătuește, ci ocărește, nu îndreptează,

ci hulește pe împăratul și pe împărăteasa și pe toți stăpânitorii. Apoi îl socoteau neacoperitor de păcatele apropielii. Pe acea vreme era un eunuc oarecare în palaturile împărătești cu numele Eutropie, care era mai mare peste postelnicii împăratului. Acela ridicându-se la dregătoria de patriciu, a sfătuit pe împăratul să dea această lege, ca nimeni să nu mai scape la biserică pentru vina de moarte și chiar de ar scăpa cineva, cu sila să se scoată din biserică și să se pedepsească. Pentru că acel obicei era de demult, ca oamenii cari greșeau ceva greu împotriva legilor cetățenești și se osândeau la moarte, să fugă la biserică (precum odinioară Israiltenii în cetățile de scăpare), și așa scăpau de pedeapsa morții. Deci Eutropie, stricând acel așezământ vechiu, a rânduit să scoată din biserică pe cei vinovați; de care lucru sfântul Ioan Gură-de-aur mâhnindu-se, socotea acea faptă ca o mare silă adusă bisericii. Dar nu după multă vreme, chiar Eutropie a căzut în groapa pe care a săpat-o altora și s'a tăiat cu sabia pe care o ascuțise pentru alții. Căci mâniindu-se

împăratul asupra lui, pentru oarecari pricini mari, a căzut asupra lui Eutropie pedeapsa de moarte. Deci Eutropie a fugit în biserică și s'a ascuns în altar, sub sf. masă. Iar fericitul Ioan fiind pe amvon, de unde aveà obiceiul a învăța pe norodul ce-i stă înaintea, — ca un foarte mare râvnic, a rostit cuvânt de mustrare asupra lui Eutropie, zicând: „Ar fi lucru cu dreptate, ca legea nedreaptă cea din nou așezată, chiar acela care a scornit-o și a așezat-o să o împlinească“. Acest cuvânt prinzându-l pismașii lui Ioan, au început a-l hulii prin mijlocul norodului, numindu-l nemilostiv, neiubitor de oameni și neacoperitor de greșalele omenești. Și astfel câte puțin întărâtau inimile multor oameni spre mânie asupra sfântului Ioan. Dar el voind a plăcea lui Dumnezeu, iar nu oamenilor, se sârguià după obiceiul său, întru buna ocârmuire a sfintei biserici.

Pe vremea patriarhiei sfântului Ioan Gură-de-aur, erà încă o mulțime de arieni în Constantinopol, cari își țineau credința, săvârșind slujbele lor. Deci fericitul gândea, în ce chip ar

curăță cetatea de facelîeres și, aflând vreme cuviincioasă, a zis către împăratul: „Binecredinciosule împărate, dacă ar fi pus cineva între pietrile cele scumpe ce sunt în coroana ta, vre-o peatră proastă, întunecată și necurată, nu ar fi necinstit toată coroana ta?“ Împăratul a răspuns: „Adevărat, așa este.“ Iar Ioan a zis: „Tot așa este de necinstită cetatea aceasta, care deși este dreptcredincioasă, totuși are într'ânsa pe necredincioșii arieni și precum tu, împărate, te-ai fi mâniat pentru necinstea coroanei tale, așa și Atotputernicul Dumnezeu se mâhnește de cetatea aceasta, care este înșelată cu eresul arienilor. Deci se cuvine, ca ori să aduci pe eretici la unirea credinței sau să-i gonești din cetate“. Auzind acestea împăratul a poruncit îndată să aducă înaintea sa pe mai marii arienilor și le-a poruncit să spună înaintea patriarhului mărturisirea credinței lor. Iar ei au început a grăi cuvinte pline de rea-credință și de hulă asupra Domnului nostru Iisus Christos; atunci împăratul a poruncit să-i gonească din cetate.

Iar după câtăva vreme, arienii având iarăși ajutori și mijlocitori pe cei ce slujeau în palaturile împărătești, oameni cu dregătorii, au început a intra în cetate în zile de Dumineci, mergând cu rugăciuni cătră locașul adunării lor și cântând ereticeștile lor cântări, prin care huleau preasfânta Treime. Pentru care lucru înștiințându-se preasfântul patriarh Ioan, s'a temut ca nu cumva să înceapă cineva, din norodul cel prost, a urmă acelor rugăciuni arienești; deci a poruncit clerului său, ca să umble cu rugăciuni prin cetate, purtând cinstitele cruci, sfintele icoane și făclii aprinse și să cânte laude lui Dumnezeu, alcătuite întru slava preasfintei Treimi (împotriva cântărilor arienești celor hulitoare). Atunci s'au întâlnit pe cale dreptcredincioșii cu arienii, certându-se între ei. Odată s'a ridicat chiar războiu, încât din amândouă părțile au căzut câțiva morți, iar lui Vrison, eunucul împărătesc, fiind și el acolo în mulțimea celor dreptcredincioși, i-au spart capul cu o piatră. De care lucru înștiințându-se împăratul, s'a mâniat foarte asupra arienilor și le-a

poruncit să nu îndrăsnească a mai intra în cetate, și astfel s'a isgonit atunci din cetate hula ereticească.

Între cei înșelați cu eresul arienesc, era și un voevod din neamul varvarilor, cu numele Gaina, viteaz în răsboaie și care avea mare trecere la împărat; acela cerea împăratului cu dinadinsul, ca pentru hatârul lui să poruncească a se da o biserică arienilor în cetate. Dar împăratul neștiind ce să-i răspundă (pentru că se temeă a-l supăra, ca nu cumva să ridice vre-o tulburare asupra împărăției grecești, căci era om iute și cu obiceiul rău), a spus despre aceasta sfântului Ioan patriarhul. Iar Ioan a zis către împărat: „Să mă chemi la tine, în vremea când va vrea Gaina să ceară biserică și eu voi răspunde pentru tine“. Deci într'altă zi fiind chemat patriarhul la palat și șezând cu împăratul, a început Gaina iarăși a cere la împărat biserică în cetate pentru soborul său arienesc și cerea aceasta ca o răsplătire pentru ostenelele pe care le-a avut el în răsboaie și pentru vitejia arătată. Iar marele Ioan i-a răspuns, zicând: „împăratul

de va voi să fie temător de Dumnezeu, nu are putere asupra bisericilor, întru care sunt puși de Dumnezeu stăpânitorii cei duhovnicești. Iar ție dacă îți trebuie biserică, intră în oricare voești și te roagă, căci iată toate bisericile câte sunt în cetate, îți sunt deschise“. Iar Gaina a zis: „Dar eu sunt de altă mărturisire și de aceea voesc să am în cetate deosebită biserică dumnezească, împreună cu cei de o credință cu mine și rog împărăteasca stăpânire, ca să poruncească a se îndeplini cererea mea, pentrucă și eu multe osteneți am avut, luptându-mă pentru stăpânirea grecească, vărsându-mi sângele și punându-mi sufletul pentru împărat“. Ioan a răspuns: „Pentru ostenețele tale ți-ai luat răsplătire: mai multă cinste, mărire, boierie și daruri dela împărat. Deci ți se cade a gândi ce erai mai înainte și cum ești acum? Cum erai sărac și neslăvit și cum te-ai îmbogățit și te-ai mărit acum? Și în ce fel de rânduială erai, când viețuiai de cea parte de Dunăre, și în care ești acum? Căci erai atunci ca unul din țărani cei proști și săraci, îmbrăcat cu haine proaste. abia

având pâinea de toate zilele spre hrană, iar acum ești voevod mai cinstit și mai slăvit decât alții, fiind îmbrăcat în haine de mare preț, având aur și argint din destul și avere mare, și toate acestea le ai dela împărat. Acest fel de răsplătire ai luat pentru ostenelele tale. Deci fii mulțămitor și slujește cu credință împărăției grecești, dar nu cere daruri dumnezeești pentru slujirea lumească“. De nește cuvinte ca acestea, rușinându-se Gaina, a tăcut și n'a mai cerut dela împărat biserică. Iar împăratul s'a minunat de înțelepciunea lui Ioan, care cu puține cuvinte a astupat gura acelui varvar nebun și plin de neîmblânzită mânie. Deci trecând un an, acel Gaina s'a înstrăinat de împărat și, adunând oaste multă, a pornit războiul asupra Constantinopolului. Iar împăratul neavând oaste gata, ca să iasă împotriva lui, eră în mare supărare și a rugat pe sfântul Ioan să iasă înaintea lui și cu cuvinte bune să-l îmblânzească. Iar Ioan, deși știă că a mâniat pe Gaina, când l-a oprit să nu aibă biserică arienească în Constantinopol, însă fiind gata a-și pune sufletul său

pentru oi, a mers înaintea mândrului varvar. Iar Dumnezeu a ajutat robului său, pentru că cu cuvintele sale aurite, Ioan a îmblânzit pe omul cel cu capul de hiară și din lup l-a prefăcut în oaie și, împăcându-l cu împăratul, s'a întors. După aceasta sfântul Ioan s'a dus în Asia, în vreme de iarnă, pentru îndreptarea sfintelor biserici de acolo, deși erà neputincios cu trupul; însă a trecut cu vederea sănătatea sa, numai ca biserica lui Dumnezeu să nu se facă neputincioasă, vătămându-se de păstorii cei răi, pentru că mulți din cei de acolo, fiind iubitori de argint, vindeau darul preasfântului Duh, hirotonisind cu plată, — cum erà Antonie, mitropolitul Efesului, a cărui vină Evsevie, episcopul Valintinopoliei, a trimis-o scrisă pe hârtie patriarhului. Deci acolo, sfântul Ioan a scos pe mulți episcopi, cari iubeau simonia, și pe cei cari au hirotonisit și pe cei cari s'au hirotonisit cu plată, depărtându-i din dregătoria lor, și a pus pe alții mai vrednici în locul acelora, și îndreptând bine toate bisericile Asiei, s'a întors la Constantinopol.

Astfel, pe când sfântul Ioan Gură-de-aur aducea mult folos bisericei lui Dumnezeu, muștrând cu limbă slobodă păcatele oamenilor, cari nu se pocăiau, învățând, tămăduind și povățuind către pocăință, iar mai vârtos, când cu buzele cele dulci grăitoare și cu sabia cea ascuțită a cuvântului lui Dumnezeu, desrădăcină cămătăria, iubirea de argint, jefuirile din inimile oamenilor celor cu dregătorie și ale celor bogați, cari, fiind puternici, asupreau pe cei mai neputincioși și luau averile săracilor cu sila; — atunci aceia se mâniău asupra lui, fiind muștrați, dar nevrând nici decum a se abate dela acele răutăți, pentrucă, împietrindu-li-se inima, cu greu auzeau cuvintele lui Ioan și se iuțeau în inimile lor asupra lui, cugetând rău despre dânsul și făcând clevetiri mincinoase. Iar mai vârtos împărăteasa Eudoxia s'a mâniat asupra lui, pentrucă toate cuvintele pe cari Gură-de-aur le grăia de obște, pentru ceice răpeau cele străine, acestea împărăteasa le socotea, că pentru dânsa le grăește și le privea acelea ca dosădire și muștrare a ei, pentrucă

eră foarte iubitoare de argint și cuprinsă de nesățioasa poftă a aurului, încât multora le făcea strâmbătate, luându-le averile cu sila. Deci muștrând-o pe ea însăși conștiința ei, când sfântul Ioan grăiă despre iubirea de argint, care este rădăcina a toată răutatea, iar pe cei ce răpeau cele străine, îi înfricoșă cu răsplata lui Dumnezeu, din care pricină măriindu-se împărăteasa asupra lui, cugetă cum l-ar isgoni pe Ioan dela patriarhie.

Întru acea vreme eră în Constantinopol un bărbat oarecare, anume Teodorit, având boierie de patriciu, care aveă bogăție multă, pe care îl pizmuiă împărăteasa și, dorind să apuce averea lui, căută asupra-i vre-o vină, dar nu află, pentrucă eră om bun și viețuiă cu dreptate. Neputând să-i ia cu sila averea, a aflat acest meșteșug, căci l-a chemat la sine și i-a zis: „Știi câtă avere împărătească se cheltuește neîncetat, cât aur se dă oștilor cari apără împărăția, și fără de număr sunt aceia, cari se hrănesc în toate zilele din vistieria împărătească, din care pricină ni s'a și împuținat averea; deci să dai tu o parte

din avuția ta, ca datorie către vistieria împărătească, pentru ca să afli la noi har și pe urmă iarăși vei lua la vreme ceace vei da acum". Iar Teodorit, pricepând gândul împărătesei cumcă nu-i trebuiește să umple vistieria împărătească, ci inima sa cea nesățioasă de iubirea de argint voește a o sătură cu averea lui, — a mers la fericitul Ioan, povestindu-i acea dorință a împărătesei. Îl rugă cu lacrimi să-i ajute și să-l apere de împărăteasa care căută să-i ia bogăția. Iar sfântul Ioan îndată a trimis scrisoare către împărăteasa, sfātuindu-o cu cuvinte alese și blânde, ca să nu facă asuprire lui Teodorit, iar ea deși eră mâniaasă asupra sfântului, însă a făcut atunci după cererea lui, pentrucă s'a rușinat de înțeleapta lui sfātuire și a făgăduit că nu va face lui Teodorit nici un rău. După aceasta, Teodorit ascultând gura cea de aur grăitoare a lui Ioan, care învățând pentru milostenie și sfātuind ca să ascundem comoara nu în pământ, unde mâna cea zavistnică voește a o lua, ci în cer, unde nimeni nu o zavistuește, nici o ia, și temându-se ca nu cumva se cadă în

vre-o nevoie pentru bogăția sa, — căci știà năravul împărătesei, că nu va încetă a căută vină asupra lui, până când își va săvârși răutatea; — pentru aceea s'a socotit, să-și dea bogăția sa Împăratului ceresc. Deci oprindu-și o mică parte din averile sale, pentru chiverniseala casei, toate celelalte averi, cari erau foarte multe, le-a dat casei bisericeii, pentruca să fie spre hrana străinilor, săracilor și a bolnavilor. Auzind împărăteasa de aceasta, s'a mâhnit foarte și a trimis la fericitul Ioan, zicând: „După porunca ta, sfinte patriarh, am iertat pe Teodorit patriciul, neluând nimic dela dânsul pentru trebuința împărăției noastre, iar tu ai răpit averea lui, spre a te îmbogăți. Au nu erà mai cu cuviință a o luà noi, iar nu tu? Pentrucă acela s'a îmbogățit slujind împăraților. Pentruce te-ai împotrivit nouă? Noi n'am luat nimic dela dânsul, deci ți se cădeà și ție a nu luà averile lui“. Iar Ioan la aceste cuvinte a scris cătră împărăteasa într'acest fel: „Socotesc că nu este tăinuit iubirii tale de Dumnezeu, cumcă de aș fi poftit bogăție, nimic nu m'ar fi oprit pe mine a o

avea, pentrucă am avut părinți, cari aveau avere multă, fiind de bun neam și bogați, însă de bună voie m'am lepădat de bogăție. Deci, cum nu m'aș fi rușinat acum a căută aceea pe care singur am lăsat-o și pe alții învăț, ca să le treacă cu vederea? Zici că averea lui Teodorit am luat-o spre a mea îmbogățire; să știi, însă, că acela nu mi-a dat nimic și de mi-ar fi dat, eu nu aș fi primit dela el; ci el a dat bogăția sa lui Christos, făcând milostenie săracilor și scăpătaților și bine a făcut, căci însuțit va primi dela Christos în veacul ce va să fie. Eu aș fi voit, ca și tu, râvnind lui Teodorit, să ascunzi averile tale în cer, ca astfel când vei fi lipsită, să fi primită în vecinicele palaturi. Iar dacă gândești, ca să iai dela Christos aceea ce a dat Teodorit, tu vei vedea, căci nu pe noi, dar chiar pe Christos vei mânia". Această scrisoare a sfântului Ioan, cetindu-o împărăteasa, s'a umplut de mânie și cugeta cum i-ar face sfântului Ioan nedreptate.

Într'aceea vreme a venit din Alexandria la Constantinopol o văduvă cu numele Chilitropa, pentru o pri-

cină ca aceasta: Când erà în Alexandria voevodul Pavlichie, având în acea vreme dregătoria de Augustal, — atunci acea văduvă a fost clevetită de oarecari oameni zavistnici cătră voevodul Pavlichie, că are aur mult; iar Pavlichie care erà foarte iubitor de aur, aflând oarecare pricină asupra văduvei aceleia, a prins-o și a silit-o să-i dea cinci sute de galbeni. Iar ea neavând atâta aur, și-a pus zălog la vecinii săi hainele și vasele, și abia adunând cinci sute de galbeni, i-a dat voevodului, nefiind vinovată întru nimic. Iar după ce a fost scos Pavlichie din dregătoria sa și s'a dus la Constantinopol pentru a-și da seama, a plecat acea văduvă săracă și, intrând în corabie, a mers în urma lui. Apoi venind înaintea împăratului, a căzut înaintea lui cu plângere, jeluindu-se asupra lui Pavlichie, că a luat dela dânsa cu sila atâta aur, fără nici o vină. Iar împăratul a poruncit eparhului cetății se facă întrebare și judecată de acel lucru, ca să dea văduvei tot ce a luat Pavlichie dela dânsa. Iar eparhul, ajutând lui Pavlichie, l-a scos nevinovat și pe văduva

a lăsat-o păgubașă. Iar ea împinsă de multă mâhnire, s'a dus la împărăteasa, și spuindu-i toată nevoia, cerea dela dânsa milă și ajutor. Împărăteasa fiind și ea iubitoare de aur, s'a bucurat de un lucru ca acesta, căci nădăduià, cumcă și ea va câștigà aur mult. Deci îndată a chemat pe Pavlichie și cu mare mânie l-a muștrat pe el pentru jefuirea averii străine și pentru strâmbătatea ce făcuse acelei văduve sărace, apoi a poruncit să-l ție sub straje, până când va da o sută de litre de aur. Pavlichie văzând că nu este cu putință a scăpa din mâinile împărătesei, a trimis acasă și a adus atât aur, cât ceruse împărăteasa și i-a dat ei o sută de litre de aur. Împărăteasa din tot aurul acela, a dat văduvei numai treizeci și șase de galbeni și a liberat-o, pe când celalalt aur l-a luat dânsa, iar văduva a ieșit dela împărăteasa plângând și vătându-se pentru o strâmbătate ca aceea. Auzind de sfântul Ioan, că apără pe cei asupriți, a alergat la dânsul și i-a spus cu deamănuntul, toate câte i-a făcut ei Pavlichie și împărăteasa. Sfântul Ioan mângăind pe văduva care plân-

geà, a trimis la Pavlichie și, chemându-l în biserică, a zis cătră dânsul: ne-a venit înștiințare despre nedreptatea care o faci, asupra pe cei săraci și luând cu sila averile cele străine, precum ai făcut și acestei văduve sărace, netemându-te de Dumnezeu, care este părintele orfanilor și judecător al văduvelor. Deci, pentru aceasta te-am chemat aici, ca să dai cincisute de galbeni femeii căreia i-ai făcut nedreptate. Dă-i ceea ce se cuvine, ca să scape de datornicii săi și să nu piară dimpreună cu copiii săi, în cea mai de pe urmă sărăcie; apoi să te mântuești și tu de un păcat ca acesta și să milostivești pe Dumnezeu, pe care l-ai măniat și care va răsplăti ție pentru facerea de rău a orfanilor. Pavlichie a răspuns: „Stăpâne, această văduvă mai mult mi-a făcut mie nedreptate, pentru că jeluindu-se împărătesei contra mea, împărăteasa a luat dela mine o sută de litre de aur și acum ce voește mai mult dela mine? Să se ducă la împărăteasa și să-și ia al său dela dânsa“. Sfântul a zis cătră dânsul: „Deși împărăteasa a luat dela tine aurul, însă

văduva aceasta n'a primit ce a fost al său și ea nu este vinovată de nedreptatea ce ți s'a făcut ție de către împărăteasa, pentrucă împărăteasa a luat dela tine atâta aur, nu atât pentru dânsa, cât pentru alte păcate ale tale și jefuiri, pe care le-ai făcut, fiind la dregătorie. Iar tu nu face pricină, vorbind contra împărătesei, căci îți spun, că nu vei ieși de aci, până ce nu vei da văduvei tot ce ai luat dela dânsa, până la galbenul cel mai de pe urmă; iar cei treizeci și șase de galbeni, pe cari i-a dat ei împărăteasa, aceia să-i fie de cheltuială pe drum". Și astfel sfântul Ioan n'a slobozit pe Pavlichie din biserică. Împărăteasa aflând despre aceasta, a trimis la Ioan zicând: „Sloboade pe Pavlichie că am luat aur din destul dela dânsul pentru acea datorie“. Ioan a răspuns trimișilor: „Nu va fi slobozit de aici Pavlichie, până când nu va da femeii cei sărace, ceea ce a luat dela dânsa“. Împărăteasa a trimis iarăși la sfântul, ca să sloboadă pe Pavlichie. Iar sfântul a răspuns: „Dacă împărăteasa voește ca să-l slobod, apoi să trimită acestei văduve cinci sute de galbeni,

căci nu este lucru mare a face aceasta, fiindcă a luat mult mai mult dela Pavlichie, adecă o sută de litre de aur“. Împărăteasa auzind acestea, s'a umplut de mânie și îndată a trimis doi sutași cu două sute de ostași, ca să scoată cu sila pe Pavlichie din biserică. Dar când ostașii s'au apropiat de ușile bisericeii și vrea să intre, îndată li s'a arătat îngerul Domnului stând în ușe și ținând sabie în mâinile sale și nu-i lăsă să intre. Ostașii văzând îngerul cel înfricoșat, s'au temut și au fugit înapoi. Și alergând la împărăteasa cu cutremur i-a spus de arătarea îngerească. Iar ea auzind, s'a spăimântat cu duhul și n'a îndrăznit a mai trimite la sfântul Ioan după Pavlichie. Pavlichie văzând că nu i-a ajutat împărăteasa, a trimis la casa sa după aur și a dat văduvei cinci sute de galbeni. Și așa a fost slobozit, iar femeia luându-și al său, s'a întors în cetatea sa, bucurându-se. Împărăteasa nu încetă a face supărare contra fericitului Ioan, și din zi în zi se înmulțea mânia și răutatea în inima ei asupra plăcutului lui Dumnezeu, care eră fără de răutate și drept. După

puțină vreme împărăteasa a trimis la sfântul Ioan, pe de o parte cu îngrozire, iar pe de alta cu momeli, zicând: „Încetează de a te mai împotrivi nouă, și nu te mai atinge de lucrurile cele împărătești, că și noi nu ne atingem de lucrurile cele bisericesti și te lăsam ca singur să le îndreptezi. Încetează de a mă mai face pe mine pildă tuturor prin biserici, vorbind de mine și muștrându-mă, pentrucă eu până acum te aveam ca pe un părinte și-ți dam cinstea ce ți se cuveneă, iar dacă nu te vei îndreptă și nu vei fi mai bun cătră noi, atunci să știi, că nu-ți voi răbdă mai mult“.

Fericitul Ioan auzind aceste cuvinte dela împărăteasa, s'a mâhnit foarte și, oftând greu, a zis cătră cei trimiși: „Împărăteasa voește să fiu ca un mort, care nu vede nedreptățile ce se lucrează și nu aude glasurile celor asupriți și ale celor ce plâng și suspină și nu face muștrări celor ce greșesc, dar de vreme ce sunt episcop și mie îmi este încredințată purtarea de grije pentru suflete, sunt dator a privi cu ochii neadormiți asupra tuturor, a ascultă cererile tuturor, a în-

văța pe toți, a certă, și pe ceice nu se pocăiesc a-i muștră, pentrucă știu, că a nu muștră fărădelegile și a nu certă pe ceice fac rele, este dovedită pierzare, și mă tem, că dacă vom tăceă noi pentru cele ce se fac cu nedreptate, să nu se zică și despre noi cuvântul acesta al lui Iosie: Preoții au ascuns calea Domnului. Dar și dumnezeescul apostol poruncește, ca pe cel ce greșește să-l muștri înaintea tuturor, ca și alții să aibă frică. Tot același apostol învață zicând: Propovăduiește cuvântul, stăruiește cu vreme și fără vreme, muștră, ceartă și te roagă. Eu deși muștru fărădelegile, nu muștru însă pe ceice fac fărădelegile și nu vorbesc în față nimănui, nici am defăimat pe cineva, nici am pomenit cândva în învățătura mea numele împărătesei, spre a o defăimă, ci pe toți de obște i-am învățat, și-i învăț ca să nu facă rău și să nu asuprească pe cel de aproape. Dacă pe cineva din ceice ascultă cuvintele noastre îl muștră conștiința pentru vreun lucru rău, apoi se cuvine aceluia, ca nu asupra noastră să se mănie, ci asupra lui însuși, pentrucă a făcut niște

lucruri ca acelea și să se abată dela rău, spre a face bine. Dacă împărăteasa nu se știe că a făcut ceva rău, nici că a făcut nedreptate cuiva, apoi pentrucă se mânia asupra mea, care învăț pe norod să se abată dela toată nedreptatea? S'ar fi convenit mai bine să se bucure, pentrucă n'a făcut nedreptate, căci eu nu mă lenevesc a învăța pentru mântuirea norodului, peste care ea împărătește; iar dacă este vinovată de păcatele acelea, pe cari cu cuvinte învățătoare mă sârguesc a le desrădăcină din inimile oamenilor, apoi să știe că eu nu o mustru pe dânsa, nici îi fac necinste, ci singure faptele ei o muștră pe dânsa, și-i aduc mare necinste și rușine sufletului ei. Deci, poate să se mânia împărăteasa cum voește, iar eu nu voi încetă a grăi adevărul, pentrucă mai bine-mi este a măniă pe oameni, decât pe Dumnezeu. Căci dacă a-și plăcea oamenilor, apoi nu a-și fi rob al lui Christos". Nește asemenea cuvinte și multe altele, zicând sfântul celor trimiși, i-a slobozit pe dânsii cu pace. Iar ei întorcându-se la împărăteasa, i-au spus toate cele ce au auzit.

Impărăteasa atunci s'a pornit spre mai mare mânie și foarte mult ură pe fericitul Ioan. Apoi nu numai împărăteasa, ci și mulți alții, cari viețuiau în nedreptate și fără pocăință, îl pizmuiau. După aceea îl urau nu numai cei ce petreceau în Constantinopol, ci și alții de prin laturile cele mai depărtate, dintre cari erau aceștia: Teofil, patriarhul Alexandriei, care dela început nu iubea pe sfântul Ioan și nu vrea să-l aleagă pe el la patriarhie. Apoi Acachie, episcopul Veriei, Severian al Gavalului și Antioh al Ptolemaidei. Iar în Constantinopol erau doi preoți și cinci diaconi și din împărăteștile palaturi erau mulți, cari îl urau, și trei văduve vestite și bogate, anume Marsa, Castritia și Evgrafia, care viețuiau în necurăție. Toți pismătareții aceia ai sfântului Ioan, sfātuindu-se, căutau vină asupra lui, ca să aducă în norod veste rea despre dânsul. Deci au trimis mai întâi în Antiohia, cercetând, că doară va află vreun rău, pe care l-ar fi făcut Ioan din copilărie. Dar au murit cei ce făceau iscodiri, și n'au aflat nimic. Apoi au trimis în Alexandria la Teofil, care știă să al-

cătuiască minciuni cu meșteșug, dar și acela nu putea a grăi ceva asupra vieții sfântului Ioan, care strălucea ca soarele cu faptele cele bune. Însă Teofil cu deadinsul se îngrijea de aceasta, cum să izgonească pe sfântul Ioan din scaun, — având ajutoare pe împărăteasa și pe alți oameni răi, iar mai vârtos și-a câștigat ajutor pe satana. Apoi pricina izgonirii sfântului Ioan s'a început astfel:

Eră în Alexandria un preot cinstit cu numele Isidor Xenodof, adevărat hrănitor de străini, împodobit cu vieața și cu cuvântul și eră pretutindeni slăvit pentru faptele cele bune și înțelepciunea lui, acesta eră bătrân, optzeci de ani având dela nașterea sa, iar preot fusese hirotonisit de sfântul Atanasie cel mare, patriarhul Alexandriei. Asupra acestui Isidor a prins ură Teofil, din pricina lui Petru protopopul Alexandriei. Căci Teofil vrând să scoată din slujbă, fără vină, pe Petru și să-l izgonească din biserică, Isidor apăra pe Petru, și vina cea adusă asupra lui o dovedea că este nedreaptă. Deci, Teofil a început a se mânia asupra lui Isidor și mai întâi

a depărtat din biserică pe acel Petru, cu nedreptate, după aceea căută pricină și asupra lui Isidor, ca și pe el așisderea să-l depărteze. Într'aceea vreme o oarecare văduvă, cu numele Teodotia, a dat lui Isidor o mie de galbeni, ca să cumpere haine și să îmbrace pe cei goi, pe orfani și pe văduvele sărace, cari se aflau în Alexandria. Apoi a rugat pe Isidor, să nu spue despre aceasta lui Teofil patriarhul, ca nu cumva să ia aurul, și să-l cheltuiască la zidiri de peatră. Iar Isidor, luând aurul, a făcut după cum l-a rugat pe el Teodotia. După aceea Teofil, înștiințat despre aceasta de oarecine, cumcă Isidor a luat o mie de galbeni dela Teodotia și, neșpunând lui, i-a cheltuit spre trebuința săracilor, — Teofil s'a mâniat foarte asupra lui Isidor, căci Teofil erà mare iubitor de argint și a adus asupra lui o vină grea, zicând că un păcat mai pe sus de fire a necinstit pe bătrânul. Dar vina aceea, scrisă de însuși Teofil, nu erà adevărată. Căci deși cumpărase Teofil martori mincinoși, însă minciuna erà minciună, iar nevinovatul Isidor s'a aflat curat.

Însă Teofil din răutatea sa cea neîmbânzită, a scos din preoție pe Isidor, cu necinste și cu bătaii, deși erà nevinovat. Iar Isidor primind necinstea fără vină, cu cinste a lăsat Alexandria și s'a dus la liniște în muntele Nitriei, în care petrecuse și mai 'nainte, când erà tânăr și, șezând în coliba lui, se rugà lui Dumnezeu cu răbdare.

Într'acea vreme erà în mănăstirile Egiptului patru frați, bărbați împodobiiți cu fapte bune și temători de Dumnezeu, cari toată vieța lor o petrecuse în posturi și osteneli monahicești. Iar numele lor sunt acestea: Dioscor, Amonie, Eusevie și Eutimie, iar cu porecla se numiau *lungii*, pentru că erau mari cu trupul. Aceștia nu numai de Alexandreni, ci chiar de Teofil erau iubiți, pentru faptele cele bune și pentru vieța lor cea văzută de toți, fiind foarte cinstiți de Teofil. Iar unul dintre dânșii cu numele Dioscor, chiar nevrând el, a fost ales episcop al bisericii Ermopoliei. Dar acesta nu erà Dioscor acela, care a fost eretic, ci altul, căci acesta a trăit cu mulți ani mai 'nainte de acela. Acesta a fost episcop al Ermopoliei și, viețuind cu

sfințenie a dobândit sfârșit fericit, iar acela a fost patriarhul Alexandriei și a fost blăstămat de sfinții părinți, la al patrulea sobor. Deci pe acest fericit Dioscor, Teofil l-a făcut episcop, iar pe cei doi frați ai lui, pe Amonie și pe Eutimie, i-a rugat să rămână împreună cu dânsul în patriarhie și i-a silit pe ei să primească treapta preoției. Iar ei petrecând lângă Teofil, când l-au văzut că nu viețuiește după Dumnezeu și că mai mult iubește aurul decât pe Dumnezeu și că face multe strâmbătăți, n'au voit mai mult a petrece împreună cu dânsul, ci lăsându-l pe el, s'au întors iarăși la liniștea lor. Iar Teofil, înțelegând pricina plecării lor, foarte s'a mâniat și, dragostea pe care o avea către dânsii, a schimbat-o în mânie și cugetă cum le-ar face rău. Deci, mai întâi a scornit pentru dânsii o veste, că *lungii*, dimpreună cu Isidor cel izgonit, țin de eresul lui Origen și pe mulți monahi au înșelat cu eresul acela. După aceea a trimis la episcopii cei mai de aproape, poruncindu-le, ca îndată să gonească pe monahii cei mai bătrâni din munții și

din pustia aceea, iar pricina pentru care sunt izgoniți, a poruncit să nu le-o spue lor. Deci când au făcut episcopii după porunca patriarhului, izgonind pe toți cinstiții și plăcuții lui Dumnezeu nevoitori, de prin munți și de prin pustie, — s'au adunat cei izgoniți împreună cu preoții lor și, venind în Alexandria la patriarh, l-au rugat să le spue, pentruce sunt osândiți și izgoniți de prin locurile lor? El căutând cu ochii mănioși asupra lor și răcnind cu mănie, s'a pornit spre dânșii ca un îndrăcit și, aruncând omoforul pe după grumazii lui Amonie, l-a bătut cu mâinile până la sânge, strigând: „Ereticule, blestemă pe Origen“. Asemenea și pe ceilalți bătându-i, și nelăsând pe nici unul dintr'ânșii a răspunde ceva înaintea lui, i-a izgonit pe toți cu necinste din fața sa, și s'au întors în colibele lor fără de răspuns, neținând seamă de mânia și de îndrăcirea lui Teofil.

Iar Teofil chemând pe episcopii cei mai de aproape, a dat anatemei pe acei patru călugări nevinovați: pe Amonie, pe Eusevie și pe Eutimie, pe frații lui Dioscor și pe fericitul

Isidor cel mai sus pomenit, necerțându-i pentru credință, nici chemându-i acolo de față. Și încă nu s'a îmblânzit mânia lui, căci a scris singur contra lor multe pricini mincinoase, pentru eresuri, pentru fermecătorii și pentru alte multe păcate, apoi cumpărând bârfitori și mărturii mincinoase, le-a dat acele scrisori, poruncindu-le, ca atunci când va învăța el în biserică pe popor, în zi de praznic, să se apropie de dânsul și înaintea poporului să-i dea acele pricini scrise, contra acelor călugări pomeniți mai sus, aducând înaintea și mărturii cei mincinoși. Acestea toate făcându-se, Teofil a poruncit să se cetească în sobor bârfirile cele alcătuite. Apoi luându-le, a mers la eparhul cetății și arătându-le lui, au luat dela dânsul cinci sute de ostași și s'a dus la muntele Nitriei, ca să izgonească din părțile Egiptului pe Isidor, pe frații lui Dioscor și pe toți călugării cari urmează lor, ca pe nește eretici și vrăjitori. Deci mai întâi a trimis arapii săi și au scos din scaun pe Dioscor, după aceea, îmbătând pe ostași cu vin, au năvălit noaptea asupra

muntelui Nitriei și mai întâi decât pe toți căutau pe Isidor și pe frații lui Dioscor, pe Amonie, pe Eusevie și pe Eutimie. Însă neaflându-i pe dânsii, (pentru că se ascunsese într'o râpă), a poruncit ostașilor să năvălească asupra tuturor monahilor și să le jăfuiască averile, adică hainele și bucatetele. Deci pornindu-se ostașii (beți fiind), prin toate locurile cele pustii și prin peșteri, au omorât sfinții pustnici ca la zece mii, cu moarte crudă, adică cu foc și cu sabie, în a zecea zi a lunii Iulie, în care sfânta biserică săvârșește pomenirea lor. Iar ceilalți călugări s'au împrăștiat, ascunzându-se pe unde au putut. Astfel oștindu-se Teofil prin pustie, s'a întors în Alexandria.

Iar după acel războiu, s'au adunat monahii cei ce mai rămăsese și, plângând pentru moartea părinților și fraților lor, s'au împrăștiat care pe unde au putut. Dioscor împreună cu frații săi, cu fericitul Isidor și mulți alți monahi, cari erau foarte vestiți în post, în fapte bune și aleși făcători de minuni, (cărora nu le era greu de aceasta că sunt năcăjiți și izgoniți, ci

de aceea, că fără vină sunt depărtați dela biserică de către Teofil și numărați cu ereticii), — au mers la Siluan, patriarhul Ierusalimului. Dar Teofil îndată a trimis la dânsul și la toți episcopii Palestinei, spunând: „Nu se cade vouă, fără voia mea a primi pe cei caterisiți de mine și izgoniți.“ Atunci acei părinți izgoniți, neștiind unde să plece, s'au dus la Constantinopol, la sfântul Ioan Gură-de-aur, ca la un liman bun, și căzând înaintea lui, îl rugară cu lacrimi, ca să arete mila sa spre dânsii și să le ajute lor, fiind în nevoie. Deci văzând sfântul Ioan cincizeci de bărbați, cari îmbătrâniseră în fapte bune, i s'a făcut milă de dânsii și a lăcrămat, ca și Iosif pentru frații săi. Apoi înțelegând dela dânsii, pentru care pricină au avut dela Teofil atâta nevoie, i-a mângăiat cu cuvinte bune și i-a liniștit, dându-le loc de odihnă lângă biserică sfintei mucenițe Anastasia, și-i hrăneà pe dânsii, nu numai sfântul Gură-de-aur, ci și sfânta Olimpiada diaconița, care le-a dat multă îndestulare din averea sa, căci ea, toată averea sa o întrebuiță pentru săraci și străini, ca

să aibă odihnă, cum și cele trebuincioase trupului, fiind cu adevărat sfântă, și a cărei pomenire se cinstește în 25 Iulie. Apoi și monahii aceia erau cu adevărat sfinți, dintre cari pe unii birica îi cinstește prin pomenire. Atunci erà între dânșii unul anume Ierax, care viețuise singur mulți ani în pustie și la care venind odată diavolii îi ziseră: „Bătrânule, mai ai să trăiești încă cincizeci de ani, deci nu vei putea răbdă în pustia aceasta atâta vreme“. Iar bătrânul pricepând înșelăciunea lor, a zis cătră dânșii: „Mâhnire mi-ați făcut mie, vestindu-mi scurtarea anilor, pentru că eu m'am pregătit pentru două sute de ani a răbdă într'această pustie“. Auzind diavolii aceasta, au fugit rușinați. Pe un părinte ca acesta, pe care n'au putut să-l miște diavolii, pe acesta l-a izgonit Teofil Alexandreanu. Mai erà între dânșii și un preot Isaac, ucenicul sfântului Macarie, curat fiind din pruncie, pentru că el fusese dus încă în vârstă de cinci ani în pustietate și acolo a fost crescut, fiind iscusit în dumnezească scriptură, având toate cărțile în minte. Și toți monahii aceia,

pe cari îi izgonise Teofil, erau sfinți și cuvioși și-i cinstea pe dânșii foarte mult fericitul Ioan; deci nu i-a oprit a merge la biserică dar cu dumnezeștile taine le-a poruncit să nu se împărtășască, până când va înțelege desăvârșit cauza izgonirii lor și va face pace între Teofil și între dânșii. I-a oprit ca să nu vestească despre aceasta pe împăratul, nici să se jeluiască asupra lui Teofil, făgăduind că prin scrisoarea sa îl va împacă cu dânșii. Deci îndată a scris către Teofil, rugându-l, ca să-i lase pe acei călugări să viețuiască în pace prin locașurile lor din Egipt, iar pe cei despărțiți să-i primească iarăș la unire.

Dar Teofil luând scrisoarea sfântului Ioan și auzind dela nește clevetitori mincinoși, că sfântul Ioan ar fi primit la sfânta împărtășire pe acei izgoniți, ceeace nu era adevărat, s'a mâniat foarte asupra sfântului Ioan, pentrucă a primit pe cei depărtați și că le ajută lor. Apoi a scris un răspuns foarte aspru către Ioan. Iar sfântul Ioan a scris și a doua oară cu pace, rugându-l să înceteze cu mânia și să primească pe monahi a petrece

acolo de unde au fost izgoniți. Dar Teofil i-a răspuns sfântului Ioan și mai aspru decât întâi, mâniindu-se și mai mult asupra lui, decât asupra acelor monahi. Dar aceștia văzând că Teofil stă neschimbat în răutatea sa, au scris toate nevoile lor, pe cari le-au suferit dela Teofil fără nici o vină, și au dat această scrisoare împăratului, jeluindu-se cu lacrimi asupra acelui care îi mâhnise, rugându-se să poruncească ca să fie judecați. Făcându-i-se împăratului milă de nește asemenea călugări cinstiți și plini de fapte bune, a trimis o scrisoare către eparhul Alexandriei, ca să trimită pe Teofil cu sila la Constantinopol spre judecată, pentruca înaintea sfântului Ioan patriarhului și înaintea episcopilor, cari vor fi adunați, să dea seamă pentru răutatea sa și să primească pedeapsă după faptele sale. Apoi a scris și către Inocentie, papa al Romei, rugându-l să trimeată și el episcopi la sobor în Constantinopol, ca să judece pe Teofil. Iar papa îndată a poruncit episcopilor săi să fie gata de călătorie și așteptă veste dela împăratul Arcadie, ca să-i spună dacă

s'au adunat episcopii răsăritului, dar împăratul n'a mai scris a doua oară și nici episcopii apusului n'au venit. Iar Teofil a umplut de aur pungea eparhului Alexandriei, care a îngăduit pe Teofil, până când va strânge din toate aromatele din India, cele cu bun miros și dulci la mâncare, cu care vrea să umple o corabie, pentru ca să le aducă la Constantinopole. Într'acea vreme Teofil a înduplecat pe sfântul Epifanie, episcopul Ciprului, ca să-i ia partea, căci a scris către dânsul, ca și cum s'ar fi arătat râvnitor după buna credință, să adune sobor în ostrovul Ciprului și să blesteme cărțile lui Origen (pentru că încă nu erau blestemate cărțile acelea de către sfinții părinți, cu un sobor de a toată lumea, până la soborul al cincilea). Atunci Teofil a defăimat prin serisoarea sa și pe sfântul Ioan, zicând că este eretic, căci a primit la sine pe Origeniști și se împărtășește cu dânsii. Iar episcopul fiind fără de răutate (după cum scrie: cel fără de răutate crede tot cuvântul), a crezut minciuna, necunoscând vicleșugul lui Teofil. Și râvnind foarte după

buna credință, a blăstămat cărțile lui Origen în soborul de acolo, scriind sfântului Ioan și sfătuindu-l, ca și el să facă același lucru. Dar sfântul Ioan negrăbindu-se la aceasta, se îndeletnicia cu dumnezeieștile scripturi și toată mintea sa la aceasta o avea îndreptată, ca să învețe pe norod în biserică și să aducă pe păcătoși spre pocăință. Apoi pregătindu-se Teofil de călătorie la Constantinopol pentru judecată, a rugat pe sfântul Epifanie să meargă și el acolo, căci zicea el, se face sobor asupra Origeniștilor. Iar Epifanie, ascultându-l, s'a sărguit degrabă și întrecând pe Teofil, s'a dus acolo, dar mai înainte de sosirea lui, s'a întâmplat în Constantinopol faptul acesta :

Erà un boier cu numele Teognost, bărbat bun și temător de Dumnezeu. Acest boier a fost clevetit cătră împărat de cătră un alt boier rău credincios și pismătareț, că ar fi hulit și ar fi grăit de rău pe împărat, și că ar fi numit pe împărăteasa nesăturată de aur și pierzătoarea stăpânirei, răpind averi străine fără dreptate. Deci împăratul s'a mâniat asupra lui și

a poruncit să-l ducă în surghiunie la Tessalonic și toată bogăția lui să o ia, numai o singură vie, care eră afară din cetate să i-o lase, pentru hrana femeii lui Teognost și a copiilor. Deci mergând Teognost în Tessalonic, a căzut bolnav de supărare și a murit, iar femeia s'a mâhnit rău pentru moartea bărbatului și pentru averea luată, și venind la sfântul Ioan, i-a spus nevoia sa cu lacrimi, dar sfântul a mângăiat-o cu cuvinte blânde și a sfătuit-o să-și pună nădejdea în Dumnezeu. Apoi i-a poruncit, ca în fiecare zi să ia hrana pentru sine și copiii săi dela casa de străini cea bisericească. Iar sfântul căută vremea prielnică, când să roage pe împărat pentru acea văduvă, ca doară să-i întoarcă înapoi, ei și copiilor săi, averea luată fără vină; însă răutatea împărătesei a făcut împiedecare și nu numai asupra acelei văduve, ci și asupra fericitului Ioan, a adus mai multă nevoie.

Pentru că sosind vremea în care se culeg strugurii din vie și toți oamenii ieșind la viile lor, a ieșit și împărăteasa și se plimbă prin viile

împărătești. Atunci trecând pe lângă via lui Teognost (pentru că nu era departe de viile împărătești), a văzut-o cumcă este frumoasă și intrând într'ânsa, a tăiat un strugure cu mâinile sale și l-a mâncat. Și era acest obicei împărătesc: dacă intră împăratul sau împărăteasa în vre-o vie străină, și mănecă struguri, stăpânul viei aceleia să nu mai aibă stăpânire peste dânsa, ci să fie numărată între viile împărătești, iar stăpânului viei să i se dea sau prețul pentru via sa sau altă vie în locul aceleia, să i se dea dela împăratul. Deci, după acel așezământ împărătesc, împărăteasa a poruncit să scrie via lui Teognost între viile împărătești. Aceasta a făcut-o, gândind în două chipuri: pe de o parte să facă năcaz văduvei și copiilor ei, căci se mâniase pe dânsa (pentru că aflate, cumcă a năzuit la sfântul Ioan și i-a spus lui toată nevoia sa), iar pe de alta, fiindcă căută pricină asupra sfântului Ioan cum să-l izgonească din scaun, pentru că știà, că dacă el va aflà de aceasta, nu va tăceà nici decum și se va sculà împotriva ei pentru văduva cea nedreptățită, și astfel

de aci se va face pricină și se va săvârși lucrul cel gândit, ceea ce s'a și făcut. Văduva aceea năpăstuită a venit la fericitul și tânguindu-se, i-a spus cum împărăteasa i-a luat via cea mai de pe urmă nădejde pentru chiverniseala copiilor săi; iar sfântul Ioan îndată a trimis scrisoarea sa către împărăteasa, prin arhidiaconul Evtihie, vorbindu-i de milostivire, aducându-i aminte de viața cea bună a părinților săi și de faptele cele bune ale împăraților celor mai dinainte și mai aducându-i aminte de frica lui Dumnezeu și de judecata cea înfricoșată a Lui, a rugat-o să întoarcă via văduvei celei sărace. Ea a scris înapoi sfântului cu asprime, neplecându-se învățăturilor lui, nici ascultând rugămintea, ci puneà înainte legile împărătești cele vechi și, ca și cum ar fi fost nedreptățită de sfântul, se lăudă că nu va răbdà o muștrare ca aceea. Astfel ziceà: „Mă înfrunți cu cuvintele tale, ca și cum ași face nedreptate și fărădelege, neștiind așezămintele împărătești, m'ai năpăstuit cu vorbele tale și nu voi răbdà până la sfârșit să fiu defăimată de tine“.

Sfântul Ioan cetind scrisoarea aceea, s'a dus în palat la împărăteasa și șezând lângă dânsa, a început a o sfătui iarăși cu cuvinte blânde, vorbindu-i mai multe decât întâi, și rugându-o să dea înapoi via văduvei. Ea a zis: „Ți-am scris ce este așezat pentru vîi de împărații cei de demult, să-și ia dar văduva altă vie în locul aceleia, sau să-și ia prețul pentru dânsa“. Sfântul a zis: „Nu-i trebuie ei altă vie, nici nu cere preț pentru dânsa, ci pe a sa o cere, dă-i dar înapoi via ei“. Împărăteasa a zis: „Nu te împotrivi așezămînturilor împărătești cele de demult, că nu-ți va fi spre bine o împotrivire ca aceasta“. Ioan a răspuns: „Nu pune înainte așezămînturile și legile pe cari le-au așezat împărații păgânești, pentru că nimic nu te oprește pe tine a strică o lege nedreaptă și a așeză alta dreaptă, fiind împărăteasă binecredincioasă. Deci dă înapoi via celei nedreptățite, ca să nu te numesc pe tine a doua Isabela și să moștenești împreună cu ea și blestemul“. Acestea zicând sfântul, s'a aprins împărăteasa cu mare mânie și a răsunit palatul de strigare a ei, do-

vedind răutatea cea tăinuită în inima sa, zicând: „Eu însu-mi mă voiu răsbună asupra ta și, de acum, nu numai că nu voiu da via văduvei, dar nici alta în locul aceleia și nici prețul nu voiu porunci să-i dea. Iar ție îți voiu da pedeapsă pentru ocară aceasta“. Deci a poruncit să scoată pe sfântul Ioan cu sila din palat. Cu astfel de ocară sfântul patriarh ieșind dela împărăteasa, a poruncit lui Evtihie, arhidiaconul său, zicându-i: „Spune portarilor bisericei, ca atunci, când va veni împărăteasa la biserică, să închidă ușile, să n'o lase ca să intre, cum și pe toți cei ce vor veni împreună cu dânsa, și să-i spue că Ioan a poruncit să se facă așa“.

Sosind praznicul Înălțării sfintei cruci și adunându-se tot norodul în biserică, apoi venind și împăratul cu toți boierii săi, a venit și împărăteasa cu toată curtea, iar când a văzut-o portarul venind, a închis înaintea ei ușile bisericei, nelăsându-o să intre înlăuntru, după porunca patriarhului. Și când strigau slugile; „Deschideți împărătesei“, portarii răspundeau: „Patriarhul a poruncit să nu o lăsăm“.

Iar ea umilindu-se de rușine și de mânie, strigă zicând: „Vedeți toți și înțelegeți, ce fel de necinste îmi face acest om. Toți intră în biserică și numai pe mine singură mă oprește; au doară nu este drept să-mi răsbun asupra lui și să-l izgonesc din scaun?“ Astfel strigând ea, unul din cei ce venise cu dânsa, având sabie, a scos-o și și-a întins mâna, vrând să lovească cu sabia în ușe, și îndată i s'a uscat mâna și s'a făcut ca moartă. Văzând împărăteasa și toți cei împreună cu dânsa, s'au temut foarte și s'au întors înapoi. Iar cel cu mâna uscată, a intrat în biserică și a stat în mijlocul norodului, cu mare glas strigând: „Miluește-mă, stăpâne sfinte, și-mi tămăduiește mâna aceasta uscată, care a îndrăznit a lovi asupra sfintei biserici, am greșit, iartă-mă“. Iar sfântul cunoscând pricina uscării mâinii, i-a poruncit să se spele în spălătorul altarului și, spălându-se, îndată s'a tămăduit. Apoi tot norodul văzând o minune ca aceea, a dat laudă lui Dumnezeu. Și nu s'au tănuit acestea toate, nici înaintea împăratului. Dar împăratul știind obiceiul cel rău al împă-

rătesei tăceà ca și cum n'ar fi știut nimic. Iar pe sfântul Ioan îl iubeà mult și îl ascultà pe el cu plăcere, însă împărăteasa mereu căutà vicleșug pentru izgonirea sfântului Ioan, care lucru l-a și săvârșit degrabă.

După aceasta a venit la Constantinopole și sfântul Epifanie, episcopul Ciprului, după sfatul lui Teofil, aducând cu sine și cărți scrise împotriva lui Origen. Și ieșind din corabie, a intrat în biserica sfântului Ioan Botezătorul, care este departe de cetate ca de șapte stadii și, săvârșind dumnezeasca liturghie, a hirotonisit un diacon împotriva canoanelor, care nu îngăduiesc nici unui episcop să hirotonisească în eparhie străină, fără porunca păstorului din acea eparhie. După aceasta a intrat în cetate și a găzduit într'o casă neștiută. Iar sfântul Ioan auzind de venirea lui Epifanie și că a slujit în biserica Botezătorului și împotriva canoanelor a făcut diacon în eparhia lui, nu s'a mâniat de aceasta asupra lui, știindu-l că este bărbat sfânt și fără de răutate, ci l-a rugat ca să vie la dânsul și să găzduască în casele patriarhiei,

ca și alți episcopi. Iar Epifanie n'a vrut nici să se vadă cu sfântul Ioan, dorind să placă lui Teofil și a răspuns cătră cei trimiși: „Dacă Ioan nu va gonî din cetate pe Dioscor și pe călugării lui și de nu va iscăli lăpădarea cărților lui Origen, apoi eu nu am împărtășire cu Ioan“. Iar sfântul Ioan a răspuns prin trimișii lui Epifanie, zicând: „Nu se cuvine a face ceva cu îndrăzneală, mai 'nainte de judecata soborului“. Iar pizmașii sfântului Ioan, venind la Epifanie, l-au îndemnat să intre în biserica sfinților apostoli, în zi de praznic, și înaintea a tot norodul să blesteme cărțile lui Origen și pe monahii cei izgoniți din Egipt, împreună cu Dioscor, să-i lapede ca pe niște origeniști, apoi pe Ioan să-l mustre, ca unul ce primește pe eretici și se unește cu dânșii. Iar a doua zi Epifanie a mers în biserică, râvnind după buna credință. Sfântul Ioan înștiințându-se de ceeace vrea să facă Epifanie, a trimis la dânsul, zicând: „Epifanie! multe faci împotriva canoanelor; întâi ai slujit sf. liturgie și ai hirotonisit în eparhia mea, fără voia mea, după aceea te-ai furi-

șat a petrece împreună cu noi, și acum năvălești asupra bisericii mele, îndrăznind a face desbinări, fără judecata soborului. Deci păzește-te, ca să nu ridici tulburare în norod, căci apoi singur vei avea primejdii“. Aceasta auzind Epifanie s'a înduplecat și, ieșind din biserică, așteptă venirea lui Teofil, iar Domnul nelăsând să se facă nici un fel de vrajbă și de mănie între plăcuții Săi, a arătat lui Epifanie, prin tănuite descoperiri, cumcă Ioan este curat ca soarele și că din zavistia omenească rabdă clevetire. Pentru că Epifanie auzise dela mulți oameni despre faptele cele bune și mari ale sfântului Ioan, despre credința lui cea fără prihană și despre vieța lui cea desăvârșită și astfel se miră, că mulți s'au sculat asupra lui Ioan și multe pări aduc asupra lui, dar așteptă să vadă ce fel de sfârșit va avea lucrul ce s'a început.

Iar împărăteasa Eudoxia, auzind că Epifanie se înstrăinează de Ioan și nu are cu dânsul unire, a priceput că este mănie între dâșii. Și chemând pe Epifanie la sine, a zis cătră dânsul: „Părinte Epifanie, tu știi,

că toată împărăția greco-romană sub mâna noastră este; deci, iată astăzi toată stăpânirea bisericii îți voi da, dacă mă vei asculta pe mine și vei împlini dorirea inimei mele și vei face ceea ce gândesc eu“. Iar Epifanie a zis: „Spune, fiică, și după puterea noastră ne vom sârgui a face ceea ce va fi spre mântuirea sufletului tău“. Atunci împărăteasa, crezând că vicleșugul său va pleca pe Epifanie spre al său gând, a început a grăi despre sfântul Ioan, zicând: „Ioan s'a făcut nevrednic de cârma bisericească și de această mare treaptă, căci se ridică asupra împăratului și nouă nu ne dă cinstea ce ni se cuvine. Afară de aceasta, mulți spun că el este eretic mai de mult, pentru aceea aș fi vrut să adunăm sobor și să-l scoatem din acea treaptă, ca să punem pe altul în locul lui, care să ocârmuiască bine biserica, pentruca să fie și împărăția noastră în pace“. Astfel grăind împărăteasa către Epifanie, tremură de mare mânie, și iarăși a zis: „Și nu este de trebuință a osteni mulți părinți, adunându-i aici la sobor, ci sfinția ta, părinte, izgonește-l pe dânsul

din scaun, iar în locul lui pune pe altul, pe care va arăta ție Dumnezeu, și eu voi face ca toți să te asculte pe tine“. Iar Epifanie a zis cătră dânsa: „Fiică, ascultă pe părintele tău, fără mânie: de va fi Ioan eretic, precum ziceți voi și dacă nu se va pocăi de acel eres, apoi nevrednic va fi de scaunul patriarhiei, și vom face lui precum poruncești, iar dacă numai pentru această vină, — că te-ar fi hulit, — voești a-l izgoni pe el, apoi, Epifanie, nu voește aceasta, pentrucă împăraților li se cuvine să fie buni, blânzi și să ierte hulele ce vin asupra lor, că și voi aveți peste voi împărat în ceriu și veți luă dela El iertarea greșelelor voastre, dacă veți ierta și voi altora. Fiți milostivi, precum și Tatăl vostru cel din ceriu este milostiv“. Iar împărăteasa a zis cătră Epifanie: „Părinte, de vei face împiedecare izgonirei lui Ioan, apoi eu voi deschide capiștile idolilor, și voi face, ca mulți depărtându-se dela Dumnezeu, să se închine idolilor și vor fi cele de pe urmă mai rele decât cele dintâi“. Acestea zicând cu mânie, vărsă și lacrimi din ochii săi. Iar Epifanie

mirându-se de mânia ei nebunească, i-a zis: „Curat sunt de această judecată“. Și astfel zicând, a ieșit din palat. Apoi îndată s'a dus vestea prin întregul oraș, că împărăteasa a pornit pe marele Epifanie contra sfântului Ioan, căci intrând acela în palat, s'a sfătuit cu împărăteasa pentru depărtarea lui Ioan. Această veste a ajuns chiar până la Ioan, iar el, fiind iute din fire și având cuvântul gata în buzele sale, când învăță în biserică, a pomenit înaintea întregului popor, din dumnezeiasca scriptură, răutatea multor femei. Auzind poporul că e vorba de femei, au priceput mulți, că a făcut pildă despre împărăteasa. Iar pizmașii lui Ioan au scris toate cuvintele lui pe hârtie și le-au dat împărătesei. Aceasta, cetindu-le, i se părù că chiar pentru dânsa a vorbit astfel; deci, se duse plângând la împăratul, jeluindu-se că Ioan o hulește în biserică înaintea întregului popor și tânguindu-se, zicea către împăratul: „Înțelege, că a mea dosădire este a ta ocară, căci, când mă hulește pe mine Ioan, pe tine te hulește, ocară mea este și necinstea ta“. Apoi rugă

pe împăratul, să poruncească a se adună un sobor asupra lui Ioan, ca să-l gonească din scaun. Impărăteasa a mai scris și cătră Teofil Alexandreanul, ca să vină iute la Constantinopole, netemându-se de nimic, căci eu (zicea ea) și pe împăratul voi ruga pentru tine și voi astupă gura tuturor protivnicilor tăi, numai vino fără zăbavă și adună episcopi mulți, pentruca să izgonești pe vrăjmașul meu Ioan. Iar Teofil, întărit cu scrisoarea împărătesei, s'a grăbit spre a veni la Constantinopole, având corăbii încărcate cu aromate din India și cu poame, cu bucăți de mătase de mare preț, țesute cu fir, pentruca să înșele pe mulți cu daruri și să-i plece cătră sfatul său.

Într'acea vreme, fericitul Ioan a scris cătră sfântul Epifanie astfel: „Frate Epifanie, am auzit că ai făcut sfat cu împărăteasa pentru izgonirea mea, dar să știi că și tu nu vei vedea mai mult scaunul tău“. Iar Epifanie i-a răspuns așa: „Răbdătorule de chinuri Ioane, năpăstuit fiind, biruește, dar nici tu nu vei ajunge la locul acela, la care te vor izgoni pe tine“.

Și s'a împlinit prorocia amânduora, pentrucă Epifanie, mai zăbovind puțin în Constantinopole, a cunoscut că fără dreptate vor să osândească pe cel drept și nevrând ca să fie părtaș la acea judecată tâlhărească, s'a urcat cu ai săi în corabie, nespuiind nimănu, pe ascuns s'a întors într'ale sale. Dar călătorind pe mare, s'a mutat cătră Domnul, neajungând la scaunul său, după prorocia sfântului Ioan. Așisderea și sfântul Ioan, într'a doua izgonire a sa, neajungând la locul la care a fost trimis, s'a odihnit în Domnul, după prorocia lui Epifanie. Despre acest lucru mai pe urmă se va vorbi, iar acum să ne întoarcem la povestirea istoriei celei dintâi.

Teofil, patriarhul Alexandriei, întărit fiind cu scrisoarea împărătesei, a venit la Constantinopole fără zăbavă cu mulți episcopi, pe cari cu viclenie îi înduplecase la un gând cu dânsul, netemându-se de nimic. Inșă împăratul n'a voit să vorbească cu Teofil, pânăcând vor veni episcopii trimiși de Inocentie, papa Romei, pentrucă nu știà, că Romanii așteaptă a doua scrisoare, prin care să le ve-

stească adunarea episcopilor răsăritului; și pentru aceea, deși erau gata de cale, însă n'au pornit a veni. Iar împărăteasa, în ascuns de împăratul, chemând pe Teofil la sine și pe toți episcopii cari venise împreună cu dânsul, le-a spus cugetul său, pe care-l are asupra lui Ioan, și i-a rugat să se sârguiască cât vor putea, ca să izgonească pe sfântul din scaun, apoi găsindu-i împărăteasa și pe dânșii tot astfel cugetând, s'a mângăiat foarte. După aceea umplându-le pungile cu aur și întărind sfatul, le-a dat voie a se retrage din palat. După aceasta împărăteasa a chemat la sine pe toți cei ce se plângeau contra lui Teofil, pe călugări, pe preoți și pe episcopi, căci venise încă șase episcopi din Egipt, preoți și diaconi, douăzeci la număr, cari se depărtase de Teofil și aduseseră multe pricini asupra lui, voină să se judece împreună cu dânsul. Pe aceștia adunându-i împărăteasa, i-a rugat să înceteze cu planul lor și să nu aducă în judecată pricinile lui Teofil, ci să-i ierte năpăstuirile ce li s'au făcut de cătră dânsul. Deci, unii au ascultat pe împărăteasa,

și puindu-și înădejdea în Dumnezeu, au tăcut, iar alții se împotriveau foarte. Deci pe cei ce au tăcut, împărăteasa i-a îmbogățit cu daruri, iar pe cei ce se împotriveau, prinzându-i, i-a trimis în surghiun la Tessalonic. Apoi monahii cei mai sus pomeniți, pentru a căror strâmbătate eră să se facă judecată contra lui Teofil, văzând că s'au schimbat lucrurile și că nu pentru aceea se adună sobor, ca să fie judecat Teofil, ci ca să fie izgonit Ioan, mai cunoscând că nu pot să aducă la judecată pâră contra lui Teofil, a cărui mână o sprijinește împărăteasa, — au încetat de a se mai jeluî și nici daruri dela împărăteasa n'au voit a primi, ci s'au îndestulat cu aceea, că Teofil îi îngăduiește a se întoarce pe la locurile lor, prin pustia Egiptului. Căci meșteșugarețul Teofil intrând în oraș, mai întâi a căutat să se împace cu călugării cei izgoniți, pentruca numai cu sfântul Ioan să aibă pricină. Deci tăcând călugării, unii îndată s'au întors în pustile lor, dintre care eră și Isidor cel de-apururea pomenit și cuviosul Ierax. Iar Dioscor, după puțină vreme a răposat în Constantino-

pole și a fost îngropat cu mare cinste. Așisderea a murit acolo și Amonie, care, când erà aproape să moară a prorocit, că tulburătorii bisericei cei ce s'au sculat asupra sfântului Ioan Gură-de-aur, au să se sfârșască cu grea moarte, care lucru s'a și împlinit, și despre care se va spune mai pe urmă. Astfel scăpând Teofil de toți pârâșii săi, a rămas fără grije.

Intr'acea vreme sfântul Ioan, după obiceiul său, proprovăduind cuvântul lui Dumnezeu în biserică, a spus niște cuvinte din sfânta scriptură, anume din cărțile împăraților: „Adunați la mine pe prorocii cei de rușine, pe cei ce mănâncă din masa Isabelii, ca să vorbesc cătră dânșii, precum a zis Ilie: Până când schiopătați cu amândouă glesnele voastre? De este Domnul Dumnezeu mergeți în urma lui, iar de este masa Isabelii, vă veți îngrețoșă“. Acestea auzind pismătareții sfântului Ioan, au spus lui Teofil și episcopilor cari erau cu dânsul, iar ei au scris acele cuvinte, tâlcuindu-le rău, mai adăogând și altele, zicând: că sfântul Ioan a asemănat înaintea tuturor pe împărăteasa cu Isabela, iar

pe dânșii i-a numit proroci fără rușine. Deci scriind acelea, le-au dat împăratului și împărătesei. Atunci împărăteasa tânguindu-se, cereà împăratului pedepsirea sfântului Ioan; iar împăratului i-a părut rău de împărăteasa sa și toată mânia ce aveà asupra lui Teofil o a întors-o asupra lui Ioan, deci a poruncit lui Teofil să adune sobor contra lui Ioan. Iar Teofil și cu toți ai săi s'a bucurat de mânia împăratului asupra sfântului Ioan și a aflat doi diaconi, pe cari sfântul Ioan îi depărtase dela biserică pentru păcate, căci unul făcuse ucidere, iar altul desfrânare. Pe aceia chemându-i Teofil, le-a făgăduit că-i va aduce în treapta lor, numai să-l asculte și să mărturisească asupra lui Ioan minciuni. Iar ei ticăloșii, având pizmă asupra sfântului Ioan și dorind dregătoria lor cea dintâi, îndată au făgăduit că vor face după voia lui Teofil. Deci a scris Teofil multe pricini mincinoase asupra sfântului Ioan și le-a dat diaconilor acelora, ca să le aducă soborului ca dela ei. Iar locul soborului erà orânduit să fie dinaintea cetății Halchidonului, unde erà curtea

împărătească și o biserică mare a sfinților apostoli Petru și Pavel. Acolo s'au adunat episcopii împreună cu Teofil. Iar fericitul Ioan ședeà în casa patriarhală împreună cu episcopii cei ce erau cu dânsul, cari erau patruzeci la număr, și se mirà foarte, cum Teofil, care trebuia să fie judecat și să dea răspuns pentru atâtea învinuiri, acela a venit acum cu episcopi și a întors pe împăratul, încât nu numai că nu dă răspuns de ale sale nedreptăți, ci caută să judece pe alții. Apoi a început a grăi către episcopii săi: „Fraților, rugați pe Dumnezeu pentru mine și dacă iubiți pe Christos, să nu ieșiți dela bisericile voastre, pentru că mie mi s'a apropiat vremea de primejdii și multe năcazuri având, mă voi duce dintr'această vieată, căci văd că satana nerăbdând învățătura mea, a făcut sfat asupra-mi. Iar voi nu vă mâhniți pentru mine, ci mă pomeniți în rugăciunile voastre“. Ei auzind acestea s'au spăimântat și au plâns toți. Iar sfântul zicându-le să tacă, îi mângăia să nu plângă pentru dânsul. Astfel vorbind el către soborul său, iată au venit trimișii dela soborul lui Teofil,

chemând pe Ioan la judecată, ca să răspundă împotriva pricinilor celor aduse asupra lui. Iar episcopii cei ce erau cu sfântul Ioan, au zis lui Teofil prin trimișii aceia: „Nu chemă, precum a chemat Cain pe Avel, ci vino tu la noi, în cetatea aceasta legiuită, pentruca noi mai întâi să auzim îndreptarea ta, căci avem asupra ta scrisori, cari cuprind șaptezeci de călcări de lege, pe cari le-ai făcut tu. Deci vino tu aici, căci noi, — cari cu darul lui Dumnezeu ne-am adunat, nu spre risipirea bisericei, ci spre pace, — suntem mai mulți decât soborul vostru“. Iar sfântul Ioan a zis: „Nu pot merge la vrășmașii mei cei dovediți“. Și fiind chemat și a doua oară și a treia oară, n'a mers, zicând: „La cine să merg, la pârâșii ori la judecătorii mei? Eu sunt gata a sta și înaintea soborului a toată lumea, însă, să stea și vrășmașii mei cu mine la judecată, dar altul să fie care să ne judece. Pe când acum și pârâșii și judecătorii mei sunt aceiași. Ei nu voiesc să se judece cu mine, ci ca să mă judece pe mine, deci nu voiu merge la o judecată ca aceasta. Să

se adune episcopii dela toate scaunele, și atunci voi sta la judecată“. Acestea zicând, a trimis în locul său trei episcopi și doi preoți, ca să grăiască pentru dânsul. Iar soborul lui Teofil văzând pe trimișii lui Ioan și cele grăite de dânsii nevrând a le auzi, i-au apucat și i-au bătut, iar pe unul dintr'ânsii a pus lanțurile de fier, pe care le pregătise sfântului Ioan. Apoi a început a ceti pricinile cele nedrepte asupra lui Ioan celui nevino-
 vat și curat cu inima, care erau alcătuite din minciuni, și punând martori mincinoși, l-au judecat. Iar sfântul Ioan într'acea vreme șezând în biserică împreună cu episcopii săi, zicea: „Multe sunt valurile și cumplită e chinuirea. Dar nu ne temem de înecare, pentrucă suntem pe piatră. Să spumeze marea și să se tulbure, dar piatra nu se poate zdrobi. Să se ridice valurile, însă corabia lui Iisus nu pot să o înece. Eu de ce să mă tem? Nu cumva de moarte? De trăiesc, viețuesc cu Christos, iar de voi muri, am dobândă. Sau de izgonire să mă tem? Dar al Domnului este pământul și plinirea Lui. Pentru care

avuție să-mi pară rău? Dar nimic n'am adus în lumea aceasta și este dovedit, că nici nu putem a lua ceva cu noi. Chiar de aceea, ce este în lumea aceasta mai înfricoșat, eu nu mă tem și de ceea ce este fericire în lume, nu bag seamă. Nici de sărăcie nu mă tem, nici bogăția nu o poftesc, nici nu mă cutremur de moarte, ci mă rog, ca voi să sporiți în cele bune". Acestea și mai multe alte cuvinte, spunând sfântul către cei ce-l ascultau, într'aceeași vreme Teofil cu episcopii săi a judecat pe sfântul Ioan, ca să fie scos din scaun și l-au judecat nevăzând fața lui, nici auzind glasul lui. Astfel au săvârșit într'o zi răutatea, pe care de mult o aveau în inimă. După aceea au trimis la împăratul scrisoarea aceasta: „De vremece Ioan fiind vinovat de multe și singur știindu-se astfel, n'a voit a veni la judecată, de aceea acum este depărtat dela noi, fiindcă și canoanele spun așa. Acum nimic nu trebuie mai mult, decât numai să poruncească stăpânirea ta, ca să-l izgonească pe el din scaun, chiar fără voia lui".

Iar împăratul Arcadie, n'a ascultat nici învinuirile aduse asupra lui Ioan, nici răspunsul lui, ci crezând numai cuvintele nedrepte ale acelui sobor, îndată a poruncit să izgonească pe sfântul din scaun, deci a trimis la el pe un oarecare boier cu ostași, ca la răsboiu. Iar poporul auzind aceasta, s'a aprins de mânie și s'a strâns mulțime fără număr, nelăsând să izgonească pe sfântul Ioan, așa că unii strigau contra împăratului și a împărătesei, iar alții contra lui Teofil și a celor de un gând cu dânsul, zicând, că cu nedreptate este osândit sfântul Ioan, încât poporul trei zile nu s'a depărtat, străjuind și nelăsând ca să-l izgonească. Iar sfântul temându-se, ca nu cumva să născocească altă vină asupra lui, că adecă nu se supune împăratului, s'a tăinuit de popor și fiind seară, a ieșit pe ascuns și s'a dat în mâinile ostașilor celor ce voiau ca să-l ia. Aceștia luându-l pe dânsul, l-au dus la malul mării și au plutit spre Prenet, care este în dreptul Nicomidiei. Iar poporul nerăbdând negliuirea, a făcut mare sgomot și multă răscoală prin cetate, încât unii au

fost răniți, iar alții au și murit. Pe Teofil poporul îl căută să-l ucidă cu pietri, dar el înțelegând de aceasta, a fugit pe ascuns din cetate și a plecat cu corabia la Alexandria, asemenea s'au împrăștiat și cei ce fuseseră la un gând cu dânsul. Iar tulburarea în popor eră pretutindeni, încât și prin biserici și prin târguri strigă asupra celorce făcuse judecata cea nedreaptă și depărtase pe luminătorul lumii, apoi ajungând poporul chiar la palatul împărătesc, strigă cu mare glas și cu tânguire, ca iarăși să aducă pe sfântul Ioan în scaun. Atunci s'a făcut într'o noapte un înfricoșat cutremur de pământ, încât toți au fost cuprinși de o mare frică, iar mai vârtos pe împărăteasa o cuprinsese o mare groază și cutremur, pentrucă palatul ei se clătină mai vârtos decât alte ziduri, din care a și căzut o parte oarecare. Iar poporul mereu strigă cu glas mare: De nu va fi întors Ioan, apoi toată cetatea va cădeà. Și s'a spăimântat împăratul și de pedeapsa lui Dumnezeu și de tulburarea poporului, astfel că a trimis de grabă pe un împuternicit al împărătesei, anume Vi-

sarion, în urma sfântului Ioan, căci împărăteasa a rugat pe împăratul să poruncească ca să-l aducă înapoi, fiindcă o cuprinsese frică și cutremur de strigătele poporului. Atunci alergau trimișii unul după altul, sârguindu-se a ruga pe sfântul ca să se întoarcă în cetate și s'a umplut marea Traciei de trimiși. Deci, întorcându-se fericitul și înștiințându-se cetățenii despre aceasta, au ieșit toți într-o întimpinarea lui cu lumânări aprinse, încât se acoperise marea de corăbiile ce întâmpinau pe sfântul. Sosind sfântul Ioan în cetate, n'a voit să intre în lăuntru, ci petrecând, așteptă până ce se va face cercetare într'un sobor mai mare, ca să vadă pentru ce a fost izgonit. Iar poporul nu voiă aceasta, ca să fie păstorul lor afară, și strigătare asupra împăratului. Deci, silit fiind de popor, a intrat în cetate și a fost dus cu cinste în biserică, cu psalmi și cu cântări. Și făcând rugăciune a șezut pe scaunul său, apoi dând pace poporului, a făcut învățătură și toți s'au bucurat cu bucurie mare pentru întoarcerea lui. Atunci toată ceata zavistnicilor s'a răspândit

până în sfârșit și toți protivnicii au fugit și au tăcut.

Ocârmuind sfântul Ioan biserica lui Christos cu bună liniște și hrănind oile sale cele cuvântătoare cu învățăturile cele izvoritoare de miere, toate bisericile s'au veselit de acest păstor și învățator. Iar după câtăva vreme, iarăș s'a ridicat furtuna cea dintâi asupra fericitului, dintr'o pricină ca aceasta: Un idol de argint, în chipul împărătesei Eudoxia, eră făcut și pus pe un stâlp înalt aproape de biserica sfintei Sofii, în mijlocul uliței celei mari. Acolo se obicinuiseră a se face privești și mulți adunându-se la acel stâlp, își făceau jocurile lor, iar sfântul Ioan văzând, că spre ocara bisericeii s'a făcut acolo aproape o privești ca aceea, — a început cu îndrăzneală, după obiceiul său, a vorbi contra acelor cari au pus idolul acolo și cari au poruncit a se face jocuri. Iar împărăteasa având încă în sine mânia cea mai dinainte asupra sfântului și auzind cuvintele lui, iarăș a priceput că contra ei grăiește sfântul, deci s'a umplut de mânie și iarăș a poruncit să se adune sobor asupra

sfântului Ioan. Sfântul simțind aceasta, a început mai pe față a grăi despre dânsa înaintea a toată adunarea: „Iarăși Irodiada se îndrăcește, iarăși joacă și saltă, iarăși caută capul lui Ioan“. Cu aceste cuvinte a pornit pe împărăteasa spre mai mare mânie și cu mare plângere a rugat pe împăratul, ca să poruncească iarăși să se facă sobor asupra sfântului Ioan. Și îndată s'au trimis cărți împărătești pe la toți episcopii, ca să se adune la Constantinopol și să judece pe Ioan. Deci s'au adunat toți, ca și mai înainte, afară de Teofil, căci el știă, cumcă întâi abia a scăpat de popor, și se temeă acum a mai merge singur acolo, ci a trimis în locul său trei episcopi, cari aduceau canoanele ce le făcuse arienii asupra sfântului Atanasie-cel-mare, ca astfel cu acele canoane să judece pe sfântul Ioan, care fiind izgonit s'a suit singur iarăși pe scaun, fără sobor. Deci fericitul a fost osândit după acele canoane nedrepte, pentrucă nu căutau altă vină și nu făceau cercetare, decât numai să răspundă la aceasta, cum fiind scos, a îndrăznit iarăși a se sui pe scaun,

fără sobor? Iar sfântul Gură-de-aur răspunse, zicând: „La judecată n'am statut, nici cu pârâșii mei nu m'am înfățișat, nici am văzut pricinile cele scrise asupra mea, nici vreo osândire n'am avut, ci împărații m'au izgonit, și aceia m'au întors iarăși, iar canonul acesta cu care mă judecați pe mine, nu este dela cei drept credincioși, ci dela arieni, contra lui Atanasie-cel-mare“. Iar soborul neprimind acest răspuns l-au scos din scaun.

Deci sosind praznicul cel mare al sfințelor Paști, îndemnat fiind împăratul de episcopi, a trimis la sfântul Ioan, zicând: „Ieși din biserică, pentru că ești judecat de două soboare și nu-mi este cu putință a intra în biserică, până când ești tu într'ânsa“. Iar sfântul Ioan a răspuns împăratului prin trimiși, zicând așa: „Eu am primit biserică dela Christos Mântuitorul meu, deci nu pot să ies dintr'ânsa singur, de nu voi fi cu sila izgonit. A ta este cetatea și pe tine toți te ascultă. Dacă vorești a mă depărta de biserică lui Christos, apoi trimite pe ai tăi să mă scoată cu sila afară dintr'ânsa și voi avea răspuns înaintea

lui Dumnezeu, că n'am ieșit de a mea voie din biserică, ci cu forța împărătească am fost izgonit". Acestea auzindu-le împăratul, se îngrijă. Însă fiind îndemnat de cei protivnici, a trimis pe Marin dregătorul, care păstră averea împărătesei și a scos cu sila din biserică pe sfântul Ioan, învățătorul cel mare. Dar i s'a poruncit, că poate să rămână în casele patriarhiei până la o vreme, deci a petrecut sfântul acolo două luni, neieșind din chilia sa, până când împăratul a poruncit să meargă în surghiunie. Intr'acea vreme vrăjmașii lui Ioan au îndemnat pe un om să-l ucidă pe dânsul. Deci a început omul acela a se face îndrăcit, ca să nu fie cunoscut acel lucru rău, pe care îl cugetase să-l facă, și, pregătind o sabie, căută vreme cu prilej ca să omoare pe sfântul. Dar mai 'nainte, până a nu se face acel lucru fărădelege, a cunoscut norodul acea taină și prinzând pe omul acela, l-a dus la eparhul cetății spre cercetare. Iar sfântul Ioan, auzind de aceasta, a trimis pe episcopii cari se aflau lângă dânsul și a izbăvit pe omul acela, mai 'nainte până a nu fi încer-

cat cu bătăi. După aceasta un rob al unui preot, cu numele Elpidie, fiind însărcinat cu uciderea sfântului, a primit cincizeci de galbeni și a alergat de grabă la curtea patriarhiei, vrând a năvăli înlăuntru. Iar oarecine, care se întâmplase acolo, l-a oprit din alergarea lui, să spună pricina pentru ce se sârguește așa de grabă? El nerăspunzând nimic, a lovit cu sabia pe omul acela. Altul, văzând ceeace se petrece, a strigat cătră dânsul, iar el și pe acela l-a omorât, așîderea și pe al treilea, așa că s'a făcut mare tulburare în curtea patriarhiei. Iar robul a fugit înapoi și a întâmpinat un om, care ieșise din baie, și care a vrut să-l prindă, iar el și pe acela l-a rănit cu sabia și a murit. Deci, din acea vreme norodul străduia cu osârdie pe sfântul Ioan, ziua și noaptea șezând lângă casa patriarhului, schimbându-se unii după alții, căci vedeau cumcă vrăjmașii lui căutau să-l omoare. Apoi, trecând cele cincizeci de zile, a venit poruncă dela împăratul ca sfântul Ioan să meargă în surghiunie. Și acolo eră un bărbat cu boierie, care a sfătuit pe sfântul să iasă în taină,

pentruca să nu se facă războiul între norod și între ostași, căci atunci, zicea el, vei fi vinovat de multă vărsare de sânge, pentrucă porunca este, ca să te ia cu sila, și, de se va împotrivi norodul, se va ridica războiul. Iar sfântul Ioan, auzind aceasta, a chemat pe episcopii săi iubiți și pe clerici, cum și pe fericita Olimpiada, diaconița, și învățându-i să fie tari în dreapta credință, le-a dat sărutarea cea mai de pe urmă, iar ei au plâns pentru dânsul cu amar, apoi și el plângând s'a despărțit de dânsii cu jale și a ieșit pe porțile cele mici cari erau despre mare, ca să nu fie știut de norod, căci acolo ostașii îl așteptau pe el și luându-l, îndată l-au pus într'o corăbioară mică și l-au dus în Bitinia, iar de acolo l-au dus înainte pe cale.

Intr'aceeași zi, după izgonirea sfântului Ioan, s'a aprins prestolul bisericeii, nu din oarecare pricină omească, ci din mânia lui Dumnezeu, și deodată focul s'a ridicat la înălțime și s'a răspândit prin toată biserica. Apoi, suflând vânt puternic, a ieșit para focului din biserică și mer-

gând prin văzduh, a trecut în târg, ajungând la palat, unde se făcea sfatul boierilor, aprinzându-se și acel palat, a ars până în temelii. Atunci eră o vedere înfricoșată, căci focul ca în chipul unui șarpe însuflețit, umblă împrejur, arzând casele cele mai depărtate. Iar cele care erau mai aproape de biserică au rămas întregi, ca prin aceasta să fie cunoscut, că nu din întâmplare, ci din mânia lui Dumnezeu s'a făcut arderea aceea, pentru izgonirea sfântului Ioan Gură-de-aur. Astfel că în trei ceasuri, adică din ceasul al șaselea până la ceasul al noulea, mulțime de zidiri prea frumoase, cum și podoabe nespuse și bogății fără număr s'au prefăcut în cenușe. Dar nici un suflet n'a pierit din tot norodul în focul cel înfricoșat și toți ziceau, că pentru izgonirea sfântului Ioan pedepsește Dumnezeu cetatea cu foc, căci au izgonit fără vină pe plăcutul lui Dumnezeu. Iar vrăjmașii sfântului Ioan dimpotrivă răspundeau, zicând: „Că cei de un gând cu Ioan au aprins biserica“. Pentru aceea mulți au fost prinși și pedepsiți cu munci de cătră eparhul cetății, care

eră elin cu credința, încât unii au și murit. Însă nu s'a aflat nici o pricină cumcă oamenii ar fi dat foc, ci aceasta eră numai mânia lui Dumnezeu.

Iar fericitul Ioan, fiind dus în surghiunie, a răbdat multe năcazuri dela ostași, pentrucă le poruncise împărăteasa să-l amărăscă în tot chipul pe cale, că doară ar muri mai degrabă. Deci îl puneau pe dobitoc fără șea și mergea repede, așa că într'o zi făcea cale cât s'ar fi convenit a merge două sau trei zile. Apoi nu-i da odihnă de loc și găzduia la case proaste și necurate, uneori și la case de jidovi, alteori și la case de desfrânare. Iar în biserică nu-l lăsa nicăiri și cu cuvinte de hulă îl dosădeau, îl ocărau și-l batjocoreau, apoi i-au luat banii ce i se dedese de cheltuială pe cale. Cu astfel de năcaz a fost dus în surghiunie sfântul Ioan Gură-de-aur. Când li se întâmplă a trece pe lângă vreo cetate în care erau episcopi, prietini de ai lui Teofil, iar lui Ioan pizmași, aceia îi făceau negrăită batjocură, iar alții nu-l lăsau nici încetate să intre. Apoi unii îndemnau pe ostași prin daruri, ca să-i facă și mult năcaz pe

cale. Iar pe aiurea, auzind sfinții părinți că îl duc în surghiunie, îi ieșiau întru întâmpinare și plâneau pentru dânsul, pentru că învățătorul acesta răbdă chinuri pe nedreptate, despre care singur pomenește în epistola sa trimisă din Cucuso către Chiprian, zicând: „Multe nevoi mi s’au întâmplat pe cale, dar despre acelea n’am avut nici o grije. Iar când am venit în părțile Capadochiei și ale Tavrociliciei, multe cete de sfinți părinți ne întâmpinau pe noi și nu numai de părinți, ci și multime de fecioare călugărițe, vărsau izvoare de lacrimi și plâneau cu amar, văzându-ne pe noi că ne duce în surghiunie, și ziceau între ele: *Mai bine ar fi fost să se fi stâns soarele, decât să fi tăcut gura lui Ioan.* Și aceste vorbe m’au tulburat mai mult și m’au mâhnit, de vremece i-am văzut pe toți plângând pentru mine, iar despre altele câte mi s’au întâmplat, nici o grije n’am avut“. Acestea singur le-a scris sfântul Ioan despre sine.

Și fiind dus în Arabia în cetatea Cucuso, l-a primit cu dragoste în casa sa Adelfie, episcopul cetății aceleia, căci prin descoperirea lui Dumnezeu

a fost sfătuit în vedenie să-l primească pe el. Acolo petrecând sfântul Ioan, prin învățătura sa a adus la Christos pe mulți necredincioși închinători de idoli. După aceasta a venit poruncă dela împărăteasa, ca sfântul Ioan să fie izgonit mai departe, într'un loc pustiu ce se numea Pitiunt, care este la malul mării Pontului, ce se hotărește cu barbarii. Deci, luându-l ostașii, l-au dus pe el, făcându-i multe feluri de neajunsuri, ca și întâi, ca doar ar muri mai degrabă, ducându-l uneori prin ploaie și alteori prin arșița soarelui, iar prin cetăți și prin sate nu-l lăsă să intre. Astfel călătorea sfântul Ioan spre surghiunia sa. Iar mai înainte cu puține zile de sfârșitul său, stând într'o noapte la rugăciune, după obiceiul său, au venit la dânsul sfinții apostoli Petru și Ioan, pe cari și mai înainte îi văzuse, când viețuia în mănăstirea Antiohiei, și au zis către dânsul: „Bucură-te, păstorul cel bun al oilor lui Christos celor cuvântătoare, răbdătorule de chinuri! Suntem trimiși la tine de stăpânul nostru cel de obște Iisus Christos, ca să-ți ajutăm și să te mângăiem în năcazuri

și în ostenelele tale, pe cari le-ai suferit pentru curăția vieții tale. Căci ai muștrătat pe împărații cari făceau fărădelege, făcându-te următor al lui Ioan Botezătorul, muștrătorul călcării de lege. Pentru aceea împuternicește-te și te întărește. Pentru că ție s'a pregătit mare răsplată la împărăția ceriurilor și-ți binevestim bucurie mare, căci după puține zile te vei duce la Domnul Dumnezeuul tău și te vei odihni împreună cu noi în împărăția ceriului, în veacul cel fără de sfârșit. Deci nădăjduiește, că ai biruit pe vrăjmași, și pe cei ce te urăsc pe tine i-ai rușinat, iar pe protivnicul diavol l-ai biruit. Dar pe Eudoxia o vor mânca viermii și te va căuta pe tine spre ajutor, și nu te va afla, apoi va muri cu durere mare, căci va fi fără vindecare, fiindcă dela Dumnezeu este orânduită a lua acea pedeapsă". După aceea i-au dat lui oarecare mâncare, zicând: „Primește aceasta și o mănâncă, căci de acum nu-ți mai trebuie altă mâncare în viață, aceasta îți va fi ție destul, până când îți vei da sufletul în mâinile lui Dumnezeu". Iar el a mân-

cat înaintea lor și s'a veselit. Apoi cei ce se arătase, s'au dus dela dânsul.

Acolo împreună cu sfântul Ioan erau doi preoți și un diacon, cari mersese din Constantinopol împreună cu dânsul în surghiunie, și nu se despărțiau de dânsul, ci împreună pătimiau, fiind legați cu dragostea de dânsul. Aceia au văzut când au venit la Ioan sfinții apostoli și au auzit toate cuvintele grăite de dânsii, bucurându-se foarte, că au pățimit împreună cu un om ca acesta, care este foarte plăcut lui Dumnezeu și are parte împreună cu sfinții apostoli. Apoi mai mergând puține zile, au ajuns la Kumanii, unde erà o biserică a sfântului sfințitului mucenic Vasilisc, episcopul Kumanilor, care a pățimit pentru Christos în Nicomidia, împreună cu Luchian, preotul Antiohiei, dela Maximian păgânul împărat, și au stat acolo lângă acea biserică. Fiind atunci praznicul Înălțării cinstitei cruci, în acea noapte s'a arătat fericitului Ioan sfântului mucenic Vasilisc zicând: „Nădăjdueste, frate Ioane, că mâne vom fi amândoi împreună“. Același sfânt mucenic s'a arătat și preotului bisericei

sale, zicând: „Gătește loc fratelui Ioan, căci vine la noi“. Și făcându-se ziuă, sfântul Ioan a rugat pe ostași, ca să rămână acolo până la al cincilea ceas, iar ei nu l-au ascultat, ci voiau să plece degrabă. Deci pornind corabia, fugea ca o pasere înaripată, și în puțină vreme a străbătut treizeci de stadii dela cetate. Iar cu purtarea de grije a lui Dumnezeu, iarăși s'au întors lângă biserica sfântului Vasilisc, și se mirau foarte. Iar sfântul Ioan iarăși i-a rugat să aștepte puțin la locul acela, până când se va ruga în biserică. Ostașii văzând puterea lui Dumnezeu, care îndată i-a întors din cale, și i-a adus cu mână nevăzută iarăși la locul cel dintâi, au împlinit dorința sfântului. Deci, intrând el în biserică, a cerut sfintele vestminte bisericesti, și și-a schimbat toate îmbrăcămintele sale până la încălțăminte. Apoi hainele sale le-a dat celor ce erau cu dânsul în corabie, iar cu cele bisericesti a săvârșit sfânta liturghie, și s'a împărtășit cu preacuratele și de vieață făcătoarele taine ale trupului și sângelui lui Christos. După aceea, făcând rugăciune de mulțămire, a dat

sărutarea cea mai de pe urmă celor ce erau împreună cu dânsul, apoi culcându-se a grăit cuvântul său cel obicinuit: „Slavă lui Dumnezeu pentru toate“. Insemnându-se cu semnul crucii, a zis cuvântul cel mai de pe urmă: „Amin“. Și îndată și-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu, în ziua Înălțării cinstitei cruci, pentru că a purtat crucea în toată viața sa, răstignindu-se lumii și împreună răstignindu-se cu Christos. Apoi a fost pus în aceeași biserică împreună cu sfântul mucenic Vasilisc și s'a împlinit prorocia sfântului Epifanie al Ciprului, care i-a zis: „Că nu vei ajunge la locul acela, la care te vor izgoni“. Căci mergând spre Pitiunt, a răposat în Kumani, neajungând la locul hotărât. Astfel s'a stâns lumina bisericii, astfel a tăcut gura cea de aur, astfel și-a săvârșit nevoița și alergarea bunul nevoitor și pătimitor, care a fost pe scaunul patriarhiei șase ani, iar în surghiunie a petrecut trei ani, fiind dus din loc în loc.

Deci murind acest mare dascăl al lumii, cei doi preoți și cu diaconul, cari îi urmase până la răsufierea cea

mai de pe urmă, plângând mult după părintele lor, s'au dus la Roma, la papa Inochentie și i-au spus toate cu deamănuntul cele ce a răbdat sfântul Ioan și pentru care pricini. Apoi i-au spus și despre adormirea sfinției sale, și cum mai înainte de răposarea lui au venit la dânsul sfinții apostoli Petru și Ioan cuvântătorul de Dumnezeu, și cele ce au grăit cătră dânsul și după aceea i-au spus cum i s'a arătat sfântul mucenic Vasilisc. Iar papa Inochentie auzind toate acestea, s'a minunat foarte și s'a mâhnit de o nedreaptă izgonire ca aceea și de moartea unui dascăl ca acela și stâlp al bisericei. Papa a spus toate acelea împăratului Onorie, fratele lui Arcadie, care împărățeà în Roma, și s'au mâhnit amândoi, adecă și împăratul Onorie și papa Inochentie. Deci îndată au scris cătră împăratul Arcadie. Papa a scris din parte-i așa: „Sângele fratelui meu Ioan strigă cătră Dumnezeu asupra ta, împărate, precum de demult sângele dreptului Abel strigà asupra lui Cain, ucigătorul de frate; și cu adevărat va fi pedepsit, pentrucă în vremea de pace ai ridicat goană

asupra bisericii lui Dumnezeu. Tu ai gonit pe păstorul ei cel adevărat și împreună cu dânsul ai izgonit și pe Christos Dumnezeu, iar turma ai încredințat-o năimiților și nu păstorilor“. Aceste și altele multe a scris papa Inochentie către Arcadie, oprindu-l pe el și pe Eudoxia, soția sa, dela dumnezeieștile taine și dând anatemiile pe toți cei ce au gonit pe sfântul Ioan. Iar pe Teofil nu numai de treaptă, ci și de creștinătate înstrăinându-l, l-a chemat în judecată sobornicească, ca să primească / pedeapsă după faptele sale. Apoi Onorie a scris către fratele său Arcadie astfel: „Nu știm, zice el, ce lucrare diavolească te-a înșelat pe tine, frate, ca să te încrezi femeii, s'o ascuți pe dânsa și să faci unele ca acestea, care nici un împărat creștin n'a făcut, căci cuvioșii episcopi cari sunt aici, strigă contra împărăției voastre, fiindcă pe Ioan, marele arhiereu al lui Dumnezeu, fără de judecată și împotriva canoanelor l-ați depărtat din scaun, și, chinându-l cu amară surghiunie, l-ați lipsit și de viață“. La sfârșitul scrisoarei l-a mai sfătuit, ca să se pocăiască și să pedepsească

pe aceia cari au fost pricina tulburării bisericeii și a izgonirii lui Ioan. Primind Arcadie scrisoarea dela fratele său și dela papa, a simțit o nespūsă mâhnire și temere. Deci căutând pe aceia cari cu zavistie se sculasera asupra sfântului Ioan, i-a muncit în multe feluri, pe unii i-a tăiat cu sabia și pe alții i-a scos din dregătoriile lor cu ocară. Apoi pe unii din acei episcopi, cari au judecat pe sfântul Ioan și cari se aflau atunci în Constantinopole, a poruncit să-i prinză și să-i închidă în temnița norodului, între cari eră și Ishirion, feciorul fratelui lui Teofil. Iar cătră Teofil a scris foarte aspru, poruncindu-i să fie gata de judecată în Tessalonic, ca să primească vrednica pedeapsă pentru răutatea lui. Iar pe femeia sa Eudoxia a izgonit-o într'alte case și a închis-o acolo, poruncind să nu meargă nimeni la dânsa, ci numai o roabă, iar pe toate rudele ei, cari au fost ajutătoare răutății, le-a izgonit și le-a luat averile. Pe unii însă cu rane și cu temnițe i-a muncit. După aceea a scris papei Inochentie, vestindu-l despre toate cele ce a făcut, și cu smerenie

și cu pocăință își cerea iertăciune. Apoi a scris către fratele său Onorie, ca să se roage de papa să-l deslege de blăstăm, și astfel a dobândit cererea. Pentrucă papa cetind rugăciunea lui cea cu smerenie, i-a primit pocăința și a scris către fericitul Proclu, care era atunci episcop al cetății Cizicului, ca să deslege pe împărat de anatema și să-l împărtășască cu sfințele taine, iar pe fericitul Ioan să-l scrie între sfinți.

Acestea făcându-se, Domnul Dumnezeu izbândirilor, însuși a început a face izbândă asupra vrăjmașilor plăcutului Său Ioan, căci a pornit cumplite pedepse și au murit toți cu moarte crudă, după prorocia fericitului Amonie, iar episcopii, clericii, stăpânitorii cei mirenești, cum și norodul cel de obște, cari s'au ridicat asupra sfântului Gură-de-aur și cari au grăit hule asupra-i ca să fie depărtat, s'au umplut de răni cumplite și au murit. Iar altora li s'au uscat mânilor și picioarele și au murit în chinuri. Unul dintr'acei judecători nedrești căzând de pe cal și frângându-i-se mâna cea dreaptă, cu care scrisese pricini ne-

drepte asupra sfântului Ioan celui drept, nevinovat și curat cu inima, — a murit acolo îndată. Altul amuțind și uscându-i-se mânilor, nu putea să le aduce la gură, și așa s'a sfârșit. Altuia, care grăise hule asupra sfântului Ioan, i s'a umflat limba și neputând vorbi nimic, a scris pe hârtie și a mărturisit păcatul său. Astfel că se vede mânia lui Dumnezeu cea mare cu multe feliuri de chinuri, pedepșind pe cei ce fuseseră pricinuitori surghiunii sfântului Ioan. Răposând degrab Inochentie, papa al Romei, — Teofil, patriarhul Alexandriei, a scăpat de pedeapsa omenească, însă de pedeapsa lui Dumnezeu n'a scăpat, ci a căzut în mâinile judecătorului celui drept și izbânditor, căci și-a pierdut mintea de supărarea și de rușinea ce-l cuprinsese pentru răutatea ce făcuse sfântului Ioan. Apoi, căzând într'o boală grea, a murit. Iar lui Ciril, episcopul dela Halchidon, i s'a umplut de răni picioarele, pe cari doftorii le-au tăiat cu herestreul, ca să nu putrezească, însă n'a încetat putrezirea, apoi a murit. Iar ticăloasa împărăteasă Eudoxia, de multă supărare și

rușine, a căzut într'o cumplită boală de sânge și s'a umplut trupul ei de răni, precum mai 'nainte au spus apostolii cătră fericitul Ioan, încât nu le erà cu putință celor cari treceau pe acolo să rabde mirosul greu, ce ieșia din trupul ei. Mulți doftori iscusiti o căutau pe dânsa și întrebuintau tot felul de doftorii, însă singură mai pe urmă a zis cătră doftori: „Pentruce nu puteți să mă vindecați de această boală?“ Dar ei nu îndrăzniau să-i spună. Iar ea a zis cătră dânsii: „Dacă voi nu știți pricina pentru ce nu pot să mă vindec, apoi să vă spun eu vouă. Această boală am luat-o din mânia lui Dumnezeu pentru patriarhul Ioan“. Deci a înapoiat și via lui Teognost și altora a înapoiat toate cele ce luase cu nedreptate, însă n'a dobândit tămăduire, ci a murit într'acea boală crudă. Iar după moartea ei, mormântul în care erà pusă s'a cutremurat treizeci și doi de ani spre muștrarea fără legii ei până la aducerea cinstitelor moaște ale sfântului Ioan Gură-de-aur din Cumani la Constantinopol.

După toate acestea Adelfie, episcopul Arabiei, care primise pe sfântul

Ioan cu dragoste în Cucuso, când a auzit de răposarea lui, s'a întristat foarte, că un luminător atât de mare și învățator a toată lumea, a murit în surghiunie. Deci cu sârguință se rugă lui Dumnezeu cu lacrimi, ca să-i arete în care ceată a sfinților se află sfântul Ioan, ear odată rugându-se astfel, a văzut în vedenie un tânăr luminat și vesel, care luându-l de mână, l-a dus la un loc luminat și i-a arătat ceata sfinților învățatori ai bisericii, apoi el uitându-se împrejur, într'o parte și într'alta, vrând să vadă pe cel dorit, n'a putut să-l zărească. Dar tânărul acela, arătând lui Adelfie pe fiecare dascăl și patriarh al Constantinopolului, iarăși îl scotea d'acolo, însă el mergând în urma tânărului, eră mâhnit că nu văzuse pe sfântul Ioan împreună cu sfinții părinți. Și vrând să iasă afară, l-a ținut pe dânsul de mână oarecine, care stă lângă uși, și a zis cătră dânsul: „Pentruce ieși de aici așa de mâhnit? Căci aici chiar de ar intră cineva mâhnit, se întoarce vesel, iar tu faci dimpotrivă, ai intrat vesel și ieși mâhnit“. Răspuns-a Adelfie: „Mă mâhnesc pentru

aceasta, că n'am văzut pe iubitul meu Ioan împreună cu dascălii bisericeii". Iar el a zis cătră dânsul: „Pe Ioan zici, pe propovăduitorul pocăinței? Pe acela nu poate să-l vadă omul, fiind în trup, pentrucă stă înaintea scaunului lui Dumnezeu, pe care îl încunjură Heruvimii și Serafimii“. Atunci s'a bucurat Adelfie primind vestea aceasta despre Ioan și a preamărit pe Dumnezeu, care i-a arătat această taină. Astfel sfântul Ioan Gură-de-aur, după multe vifore de nevoi și supărări, pe cari le-a răbdat pentru dreptate, a sosit la neînvișorul liman ceresc, unde împreună cu îngerii, bucurându-se, slăvește pe Tatăl și pe Fiiul și pe sfântul Duh, un Dumnezeu în Treime, căruia și dela noi i se cuvine slavă, cinste și închinăciune, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Drumul către bogăție	112
Invățăături	113
Muncă chibzuită și muncă proastă de G. Coșbuc	114
Sfaturi pentru gospodari	118
Grijă de vite	119
Jalba pasărilor cântărețe	121
Ingrijirea pomilor roditori de A. Cosciuc	122
Sfaturi pentru gospodari	128
Ingrijirea fânațelor de A. Nistor	129
Apărarea în contra tăciunelui la spicoase de A. Cosciuc	136
Pentru cei hrapareți și lacomi	139
Broasca și boul, fabulă de G. Asachi	140
Vinul de mere	141
Meșteșugul, poveste de D. N. Părvulescu	142
Imbrățișați meseriile de G. Precup	144
Funia spânzuratului. (Poveste adevărată)	148
Aurel Vlaicu de T.	150
Poezie Poporală	154
Tovărășiile sau însoțirile de R. Simu	155
Cum să se facă tovarășii pentru vânzarea de ouă și găini	163
Bucuriile economiei de P. R.	164
Patima proceselor de G. Coșbuc	165
Cum să ne ferim de procese pentru pământ	167
O glumă despre pâri	168
Despre sănătate de N. Stoleriu	169
Despre beție	170
Poezii populare	179
Asociațiunea de O. C. T.	180
Reclame	194—209

Chipuri.

Iosif Sterca Șuluțu.	94
Andrieu Bârseanu	97
Dr. Vasile Suci	100
Ioan Maiorescu	102
Gh. Barițiu	107
Inginerul Aurel Vlaicu	149
Aeroplanul sau mașina de zburat a lui Vlaicu stând pe loc	152
Inginerul Vlaicu zboară pe deasupra Câmpului libertății în Blaj	153
Blajul	181
Muzeul Asociațiunii	182
Serbările dela Blaj: Ilustrații 183, 184, 186, 188, 190, 192	